

POROČILO O FINANČNI STABILNOSTI, oktober 2021

Novinarska konferenca

Poročilo o finančni stabilnosti, oktober 2021

Prikaz tveganj in odpornosti						Tendenca spremembe na lestvici
	Q4 2019	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	
Sistemske tveganje						
Makroekonomsko tveganje	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>
Tveganje, ki izhaja iz nepremičninskega trga	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>
Tveganje financiranja v bančnem sistemu	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>
Obrestno tveganje v bančnem sistemu	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>
Kreditno tveganje v bančnem sistemu	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>
Dohodkovno tveganje v bančnem sistemu	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>
Tveganje, ki izhaja iz lizinskih družb	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>
Odpornost na sistemska tveganja						
Solventnost in dobičkonosnost bančnega sistema	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>
Likvidnost bančnega sistema	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>
Barvna lestvica:						
Tveganje	<div></div> nizko	<div></div> zmerno	<div></div> povečano	<div></div> visoko		
Odpornost	<div></div> visoka	<div></div> srednja	<div></div> nizka	<div></div> zelo nizka		

Opomba: Pri prikazu tveganj in odpornosti se ocena na barvni lestvici nanaša na oceno do enega četrtertletja vnaprej. Puščica predstavlja pričakovano spremembo tveganja oziroma odpornosti na lestvici (navzgor ali navzdol) v nekoliko daljšem horizontu, okrog enega leta. Pri tveganjih usmeritev puščice navzgor (navzdol) pomeni povečanje (zmanjšanje) tveganja, pri odpornosti pa njeno krepitev (slabitev). Prikaz tveganj in odpornosti v bančnem sektorju temelji na analizi ključnih tveganj in odpornosti za slovenski bančni sistem in je opredeljen kot sklop kvantitativnih in kvalitativnih kazalnikov za opredelitev in merjenje sistemskega tveganja in odpornosti.

Makrobonitetna politika

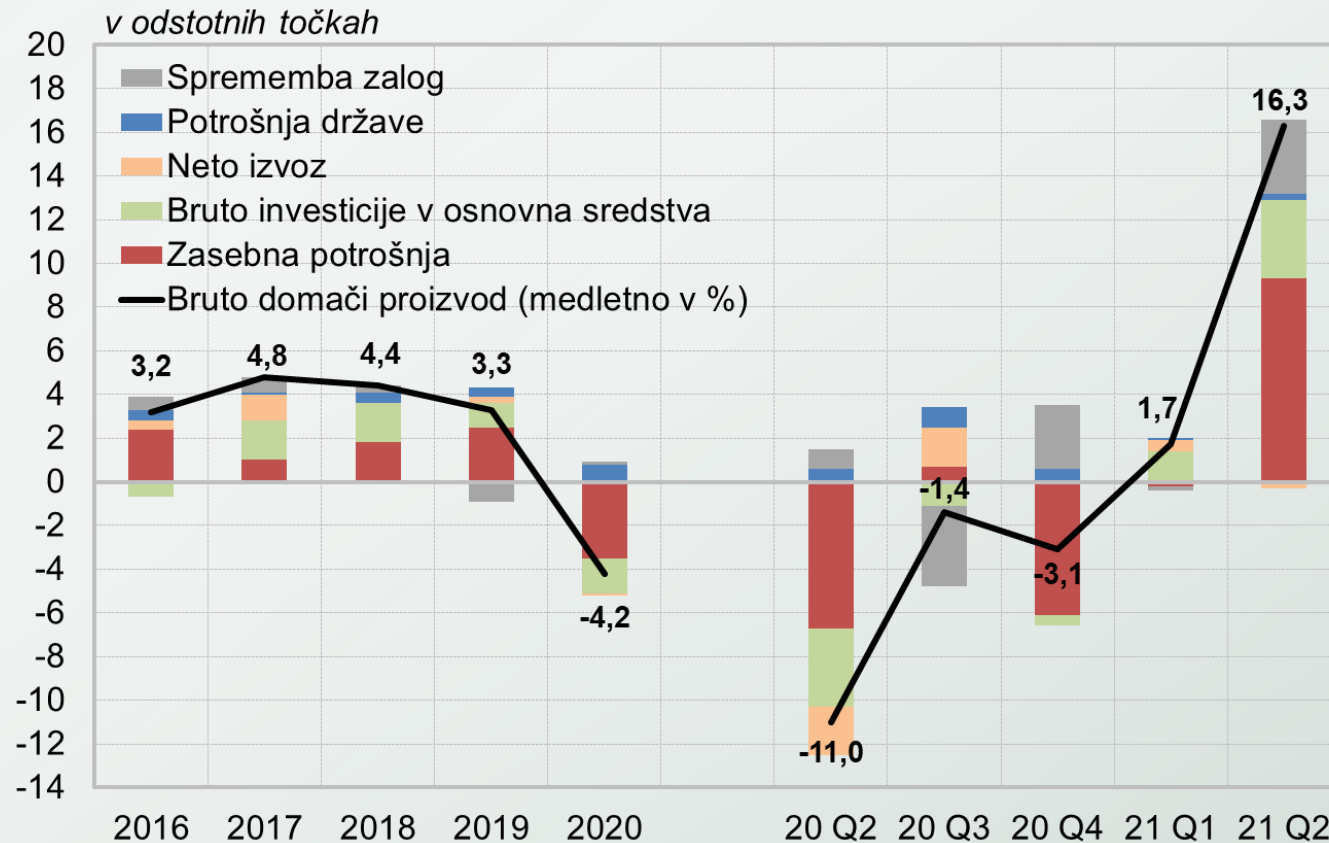
MAKROBONITETNI INSTRUMENT	LETO UVEDBE	VMESNI CILJ MAKROBONITETNE POLITIKE	VELJAVNOST	OPIS	OCENA DOSEGANJA CILJA
Makrobonitetna omejitev razdelitev dobičkov bank	2020	omejitev sistemskega vpliva izkrivljajočih spodbud, da bi se zmanjšal moralni hazard	sep.21	ohraniti kapital bank, da bo slovenski bančni sistem lažje prenesel potencialne izgube ter še naprej zagotavljal oskrbo gospodarstva in prebivalstva s krediti	kapitalska ustreznost bančnega sistema in s tem tudi odpornost finančnega sistema je ostala visoka, po prehodnem upadu kreditiranja bančni sistem spet krepi kreditno oskrbo gospodarstva in prebivalstva
Makrobonitetno priporočilo o začasni omejitvi razdelitev dobičkov lizing družb	2020	omejitev sistemskega vpliva izkrivljajočih spodbud, da bi se zmanjšal moralni hazard	sep.21	ohraniti kapital lizing družb, da bi te lažje prenesle potencialne izgube ter še naprej zagotavljale oskrbo gospodarstva in prebivalstva z lizingi	kapitalska ustreznost lizing družb je ostala visoka
Makrobonitetne omejitve kreditiranja prebivalstva	2016	blažitev in preprečitev čezmerne rasti kreditiranja in čezmernega finančnega vzvoda	ni omejena	omejiti prekomerno rast potrošniških posojil in vzpostaviti minimalne kreditne standarde za nova posojila prebivalstvu	rast potrošniških posojil ni več ekscesna, izboljšali so se kreditni standardi pri odobravanju potrošniških in stanovanjskih posojil
Proticiklični kapitalski blažilnik	2016	blažitev in preprečitev čezmerne rasti kreditiranja in čezmernega finančnega vzvoda	ni omejena	zaščititi bančni sistem pred morebitnimi izgubami, kadar bi te izvirale iz povečanja tveganj v sistemu zaradi čezmerne rasti kreditiranja, s čimer se neposredno povečuje odpornost bančnega sistema ter preprečuje čezmerno rast kreditiranja	vrednost blažilnika zaradi stanja kreditnega oziroma finančnega cikla ostaja enaka 0 %
Blažilnik za druge sistemsko pomembne banke (DSPB)	2016	omejitev sistemskega vpliva izkrivljajočih spodbud, da bi se zmanjšal moralni hazard	ni omejena	povečati odpornost DSPB in posledično celotnega bančnega sistema	višja odpornost zaradi višje zahteve po CET1, ki pa za banke trenutno ni omejujoča
GLTDF	2014	blažitev in preprečitev čezmernega neskladja v ročnostni strukturi in nelikvidnosti	ni omejena	upočasniti dinamiko zniževanja razmerja med krediti in vlogami (LTD) v bančnem sistemu, prispevati k stabilizaciji strukture financiranja bančnega sistema ter zmanjšati sistemsko tveganje financiranja	upočasnjena dinamika zniževanja razmerja med krediti in vlogami (LTD) v bančnem sistemu v obdobju po bančni sanaciji, prispevek k stabilizaciji strukture financiranja

Makroekonomsko tveganje

V drugem četrtnetu 2021 se je BDP medletno močno povečal, za 16,3 %, kar je predvsem posledica velikega učinka nizke osnove, domača gospodarska aktivnost pa je z umiritvijo epidemioloških razmer in s sprostitvijo omejitvenih ukrepov tudi na začetku tretjega četrtneta 2021 še naprej okrevala.

Rast BDP in prispevki k rasti BDP

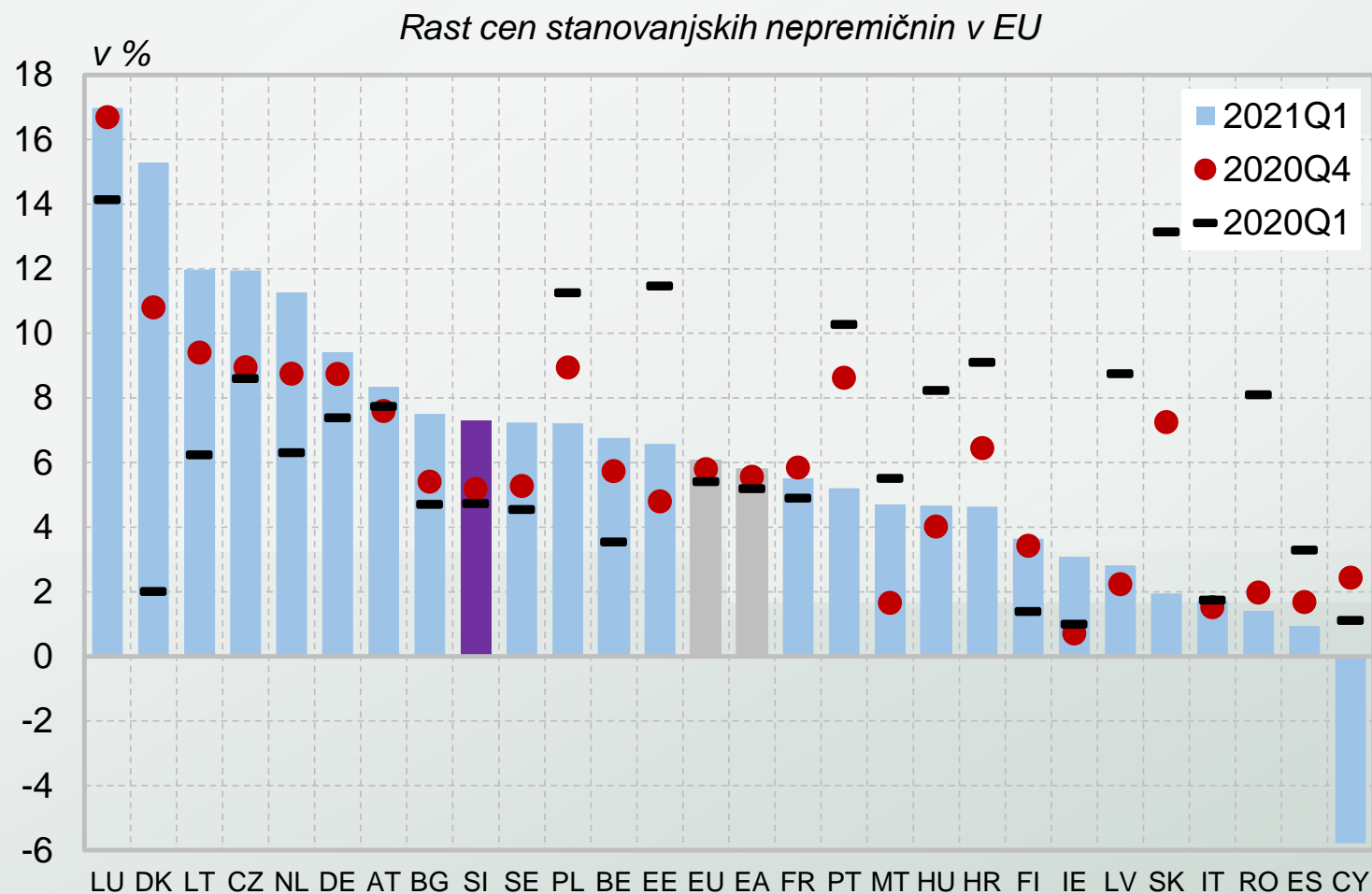

Vir: SURS.

Tveganje, ki izhaja iz nepremičninskega trga

Precejšnja rast cen stanovanjskih nepremičnin je prisotna v večini držav EU.

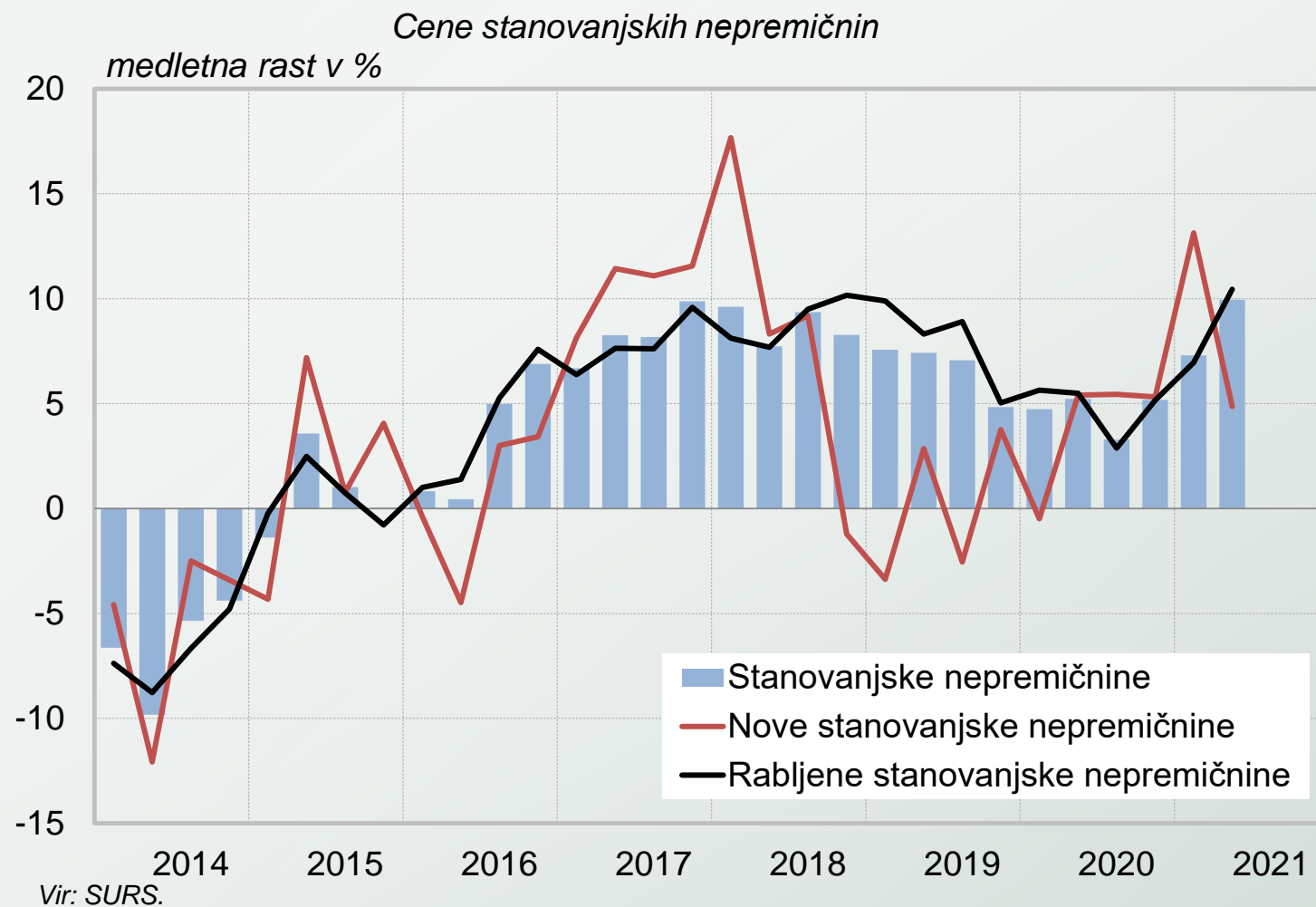

Vir: Eurostat.

Tveganje, ki izhaja iz nepremičninskega trga

V začetku leta 2021 se je rast cen nepremičnin pospešila (zadnji podatek SURS za Q2 2021 je 9,9 % medletno, za Q1 2021 pa 7,3 % medletno).

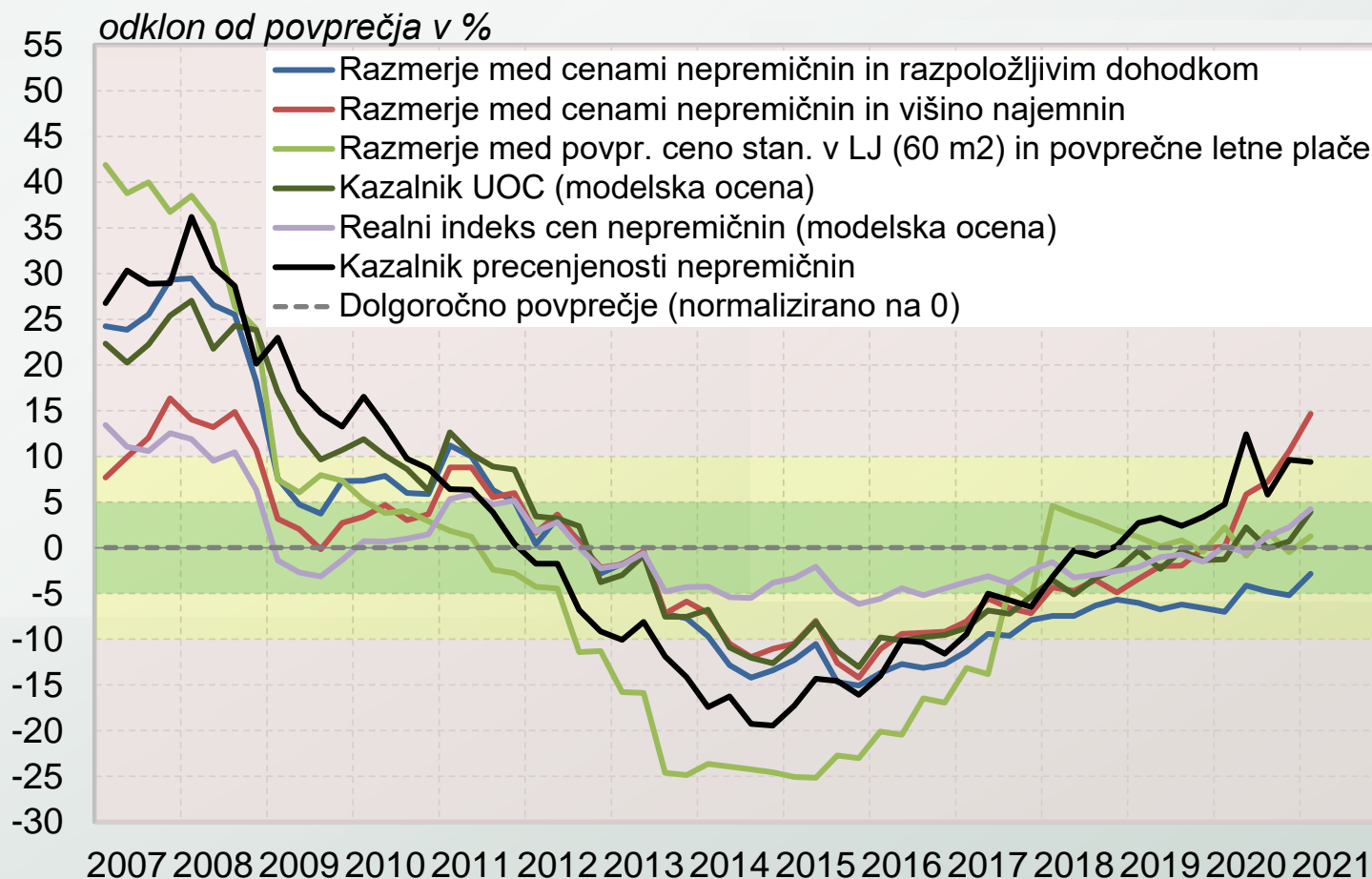

Tveganje, ki izhaja iz nepremičninskega trga

Kazalniki nepremičnin že nakazujejo, da so cene stanovanjskih nepremičnin v Sloveniji rahlo precenjene (med 5-10 o.t.).

Kazalniki precenjenosti stanovanjskih nepremičnin

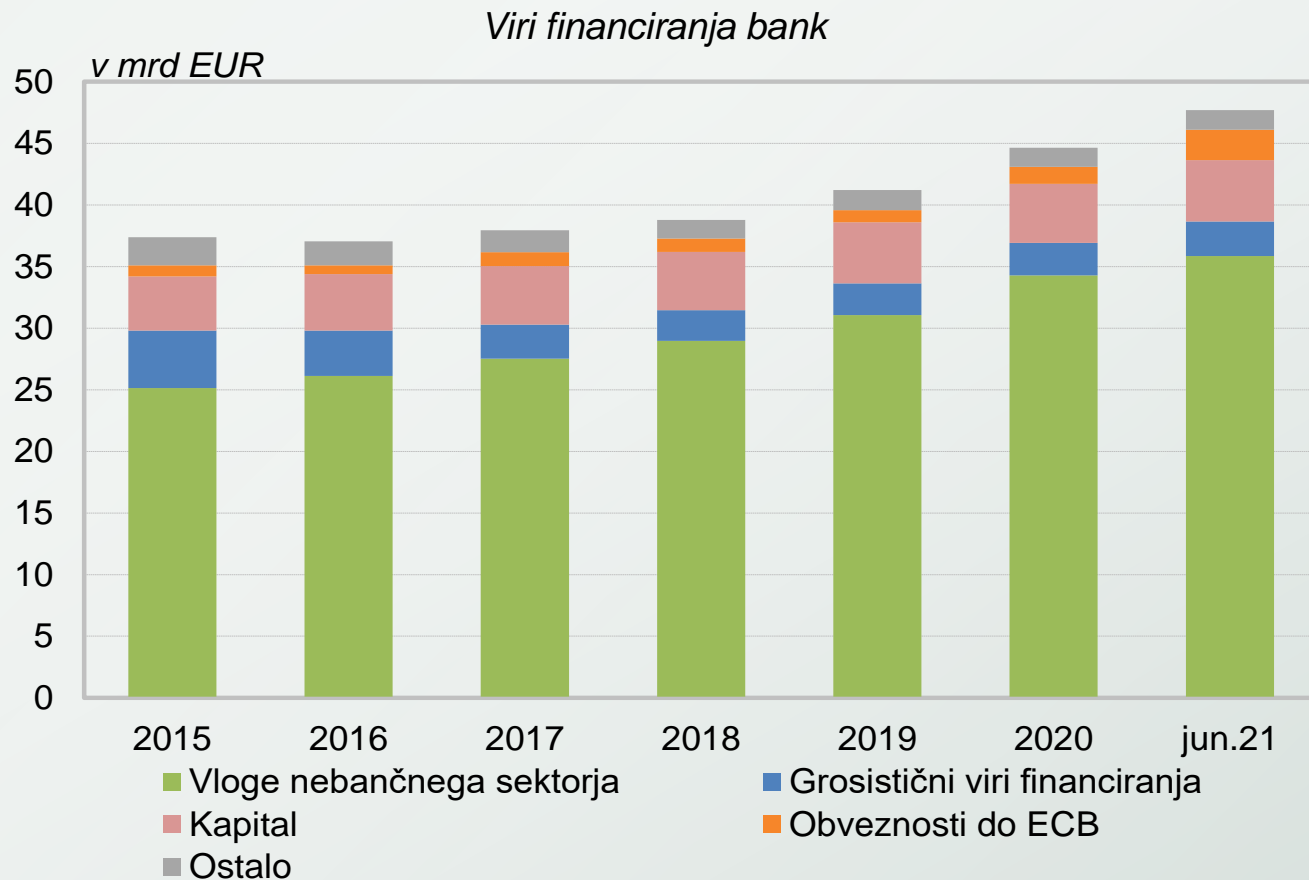

Vir: Eurostat, SURS, GURS, ECB SDW.

Tveganje financiranja

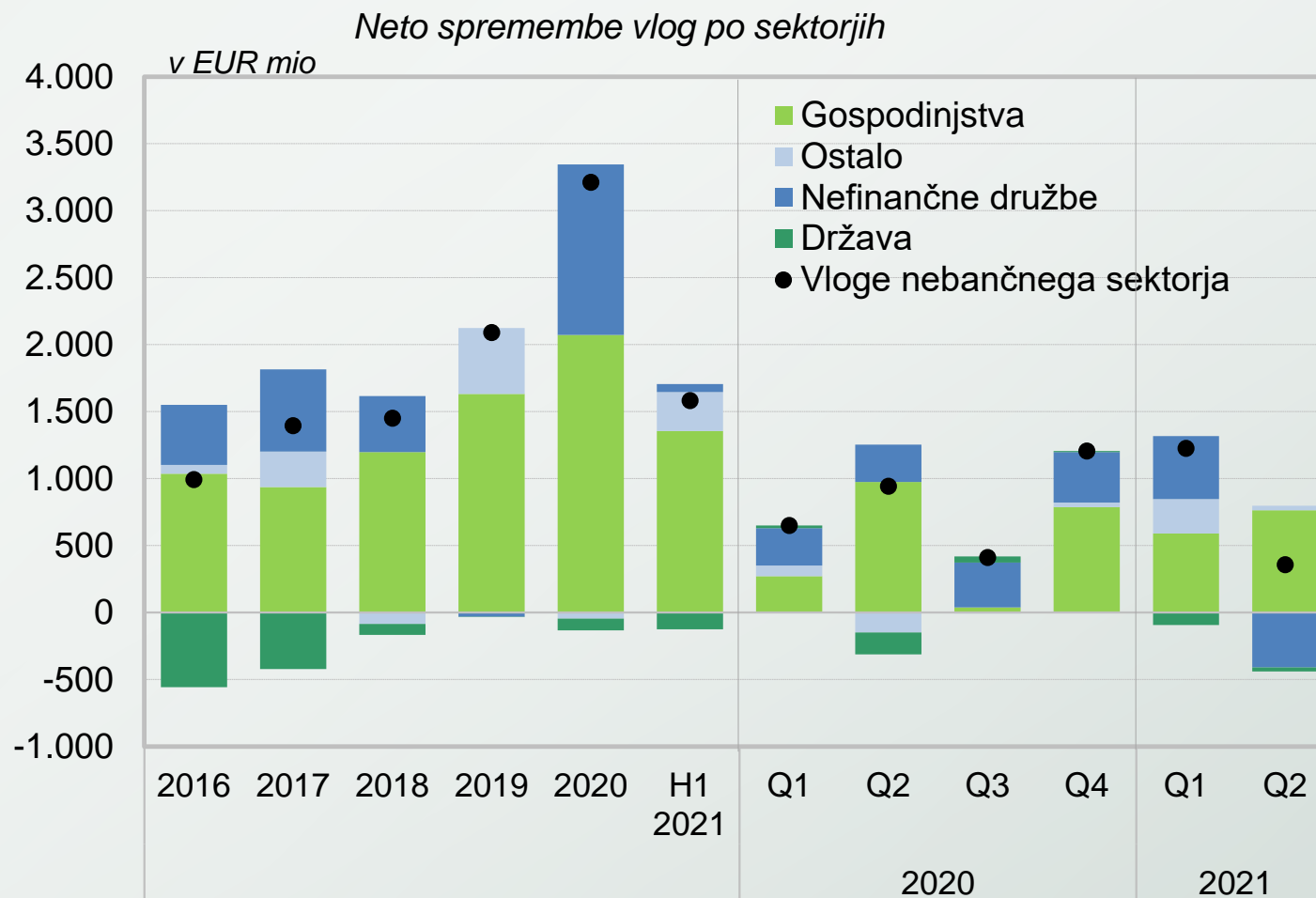
Poleg nadaljnjega povečanja vlog nebančnega sektorja, ki so najpomembnejši vir financiranja slovenskih bank, so se v prvi polovici leta povečale tudi obveznosti do Evrosistema, vendar pa njihov delež v vseh virih financiranja ostaja nizek.

Tveganje financiranja

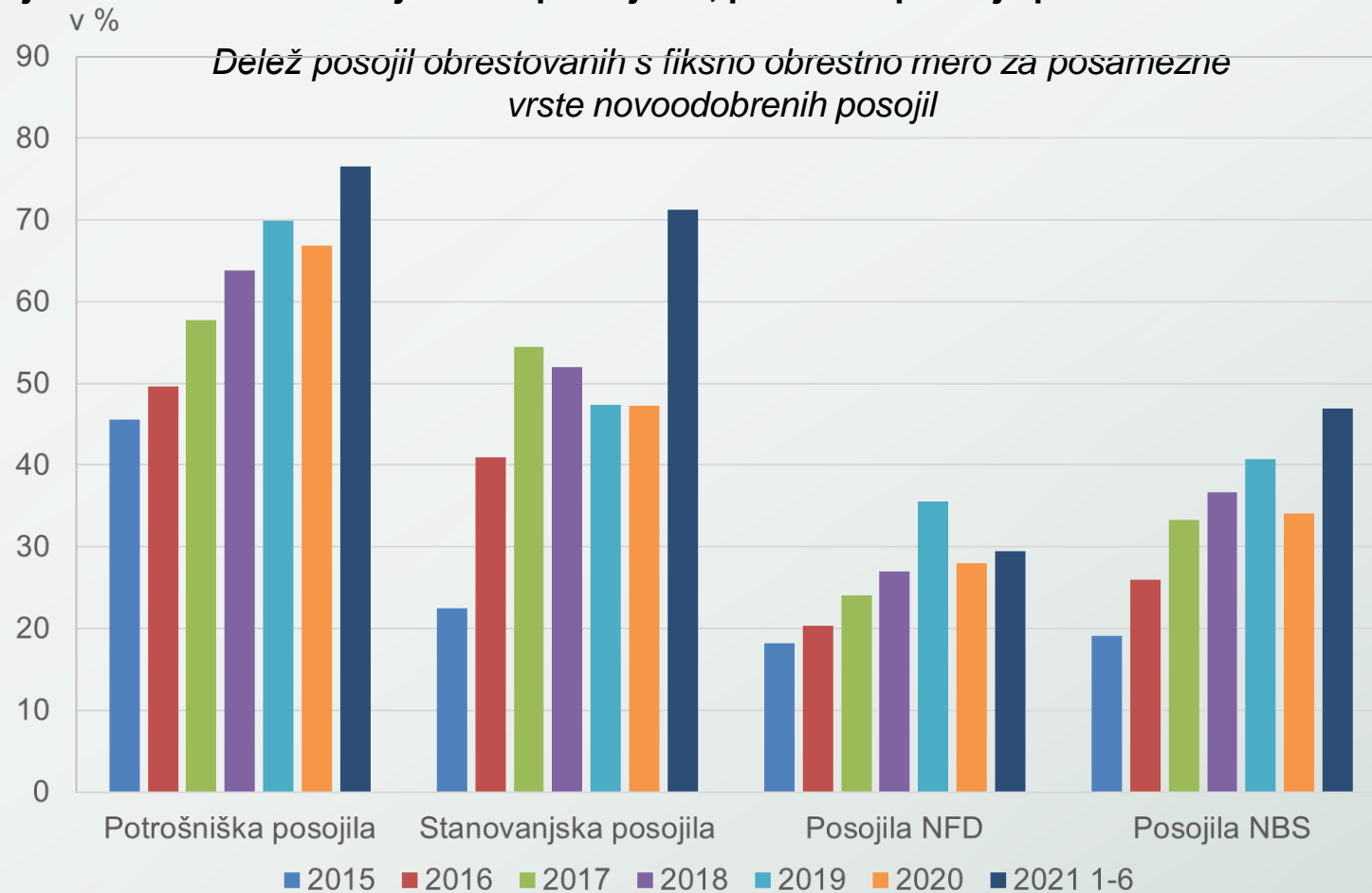
Kljub spomladanskemu sproščanju omejitvenih ukrepov so se vloge gospodinjstev nadalje povečevale in sicer v obliki vlog na vpogled, medtem ko so se vloge nefinančnih družb v Q2 zmanjšale.

Vir: Banka Slovenije

Povprečne ročnosti posojil nebančnemu sektorju so se podaljšale, prav tako pa se je povečal delež fiksno obrestovanih posojil.

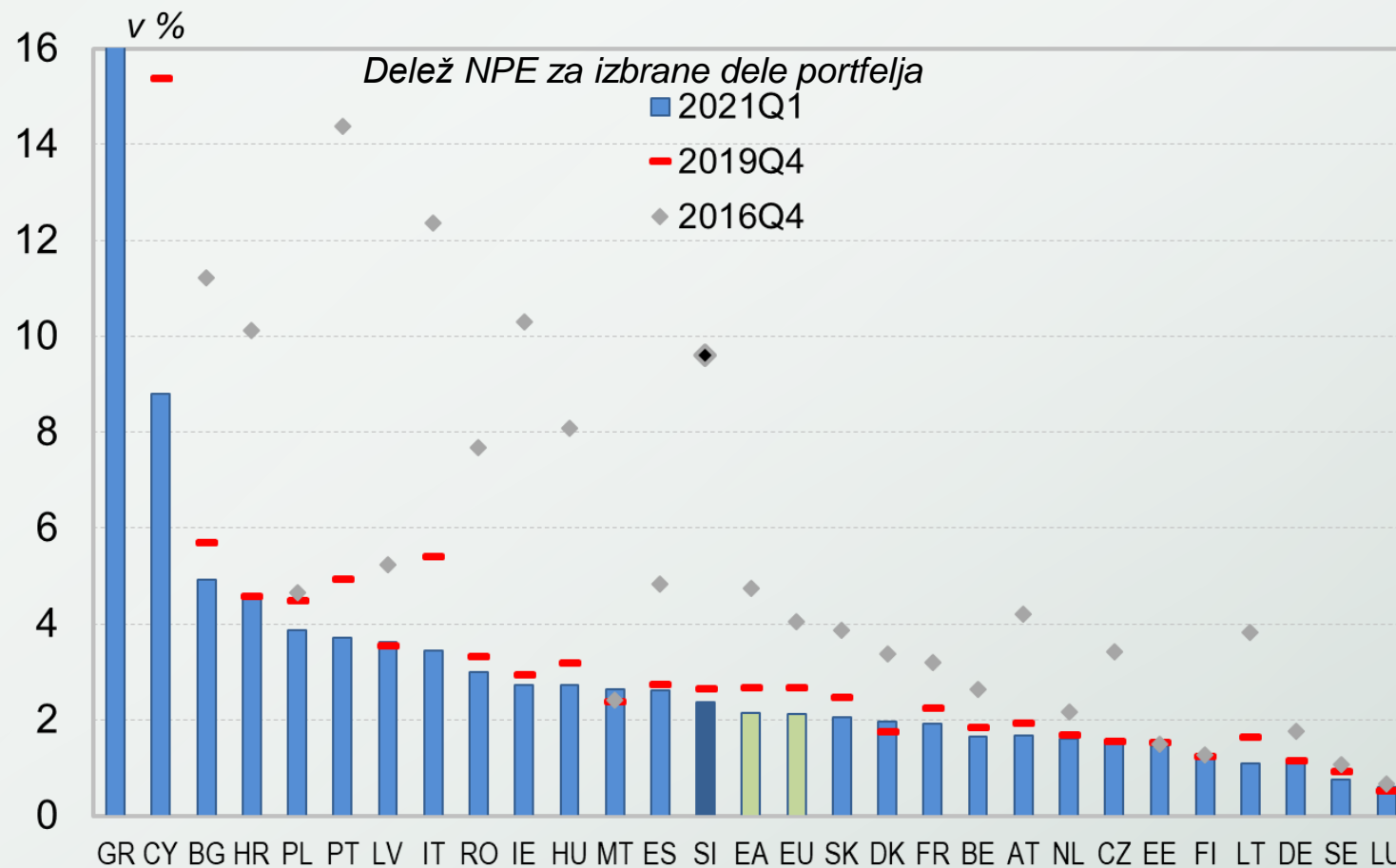
Opomba: Pri fiksni obrestni meri so upoštevana posojila, ki so sklenjena s fiksno obrestno mero za obdobje daljše od enega leta.

Vir: Banka Slovenije

Kreditno tveganje

Delež NPE je v prvem četrtnetu ostal blizu povprečja držav evroobmočja oziroma Evropske unije.

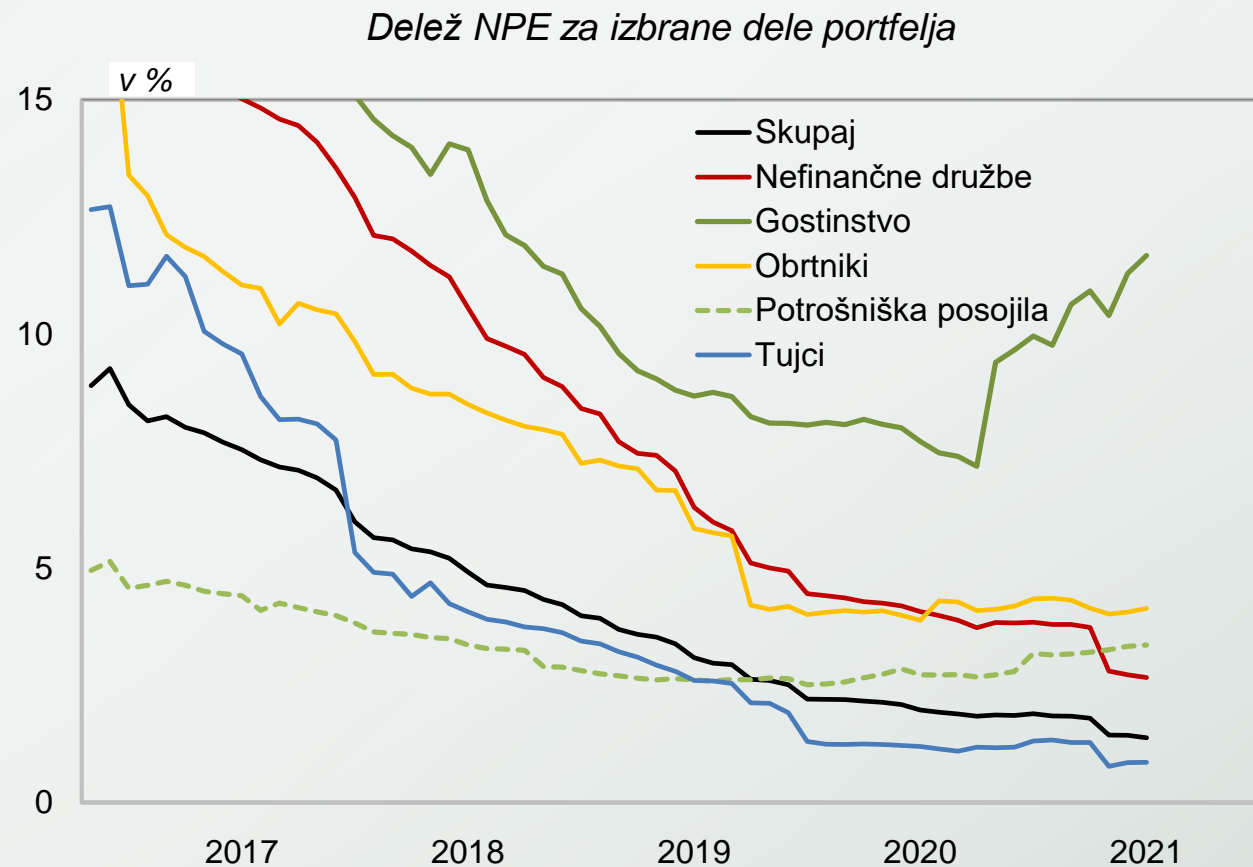

Vir: Banka Slovenije

Kreditno tveganje

Med pandemijo se je v večini portfelja nadaljevalo zniževanje deležev NPE in hkrati poslabševanje v najbolj prizadetih delih.

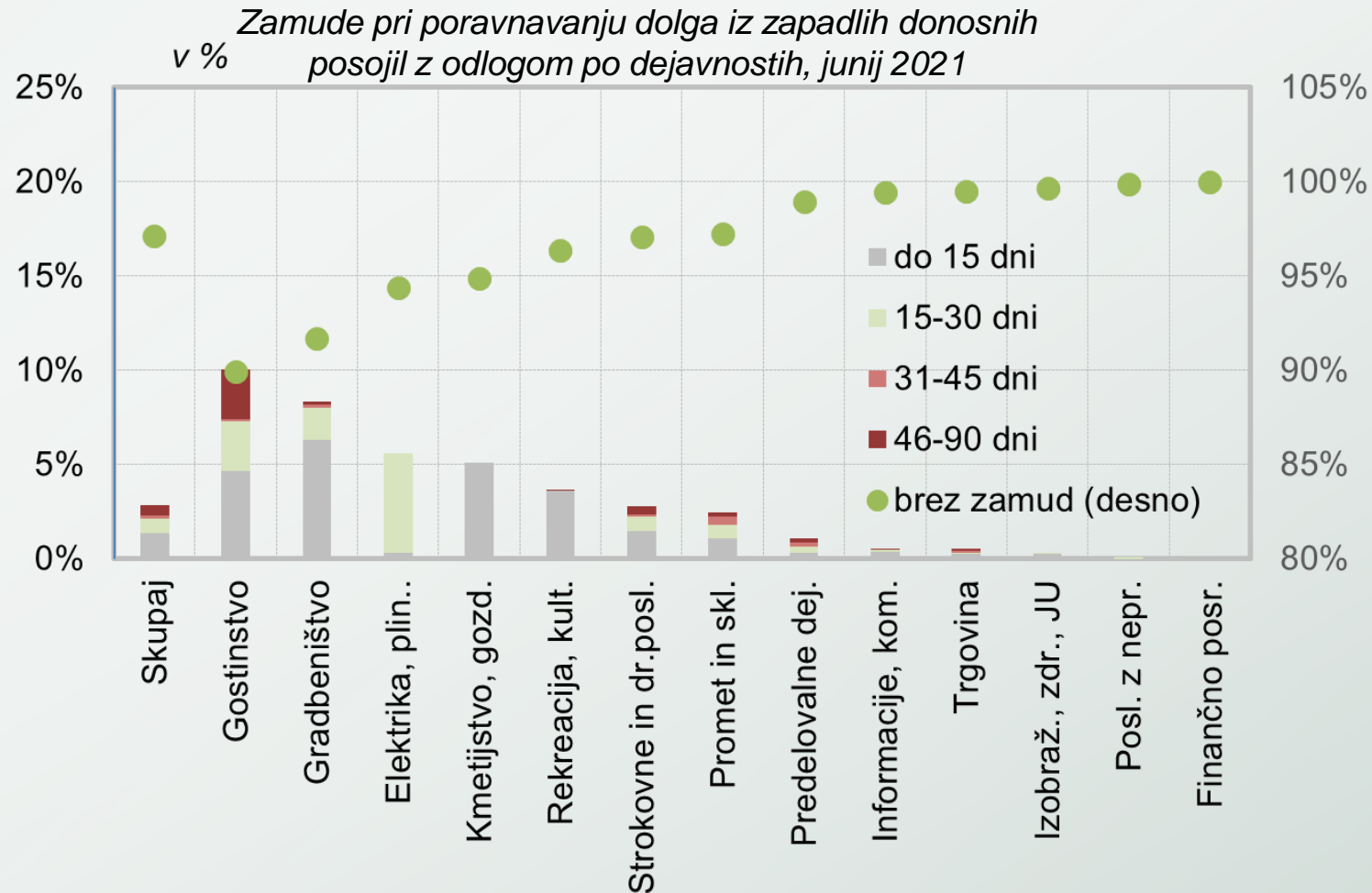

Vir: Banka Slovenije

Kreditno tveganje

Prisotna je negotovost pri še nezapadlih odloženih izpostavljenostih, ki sicer že izstopajo z nadpovprečnimi deleži NPE, ter pri dejavnostih s še prisotnimi omejitvami v poslovanju.

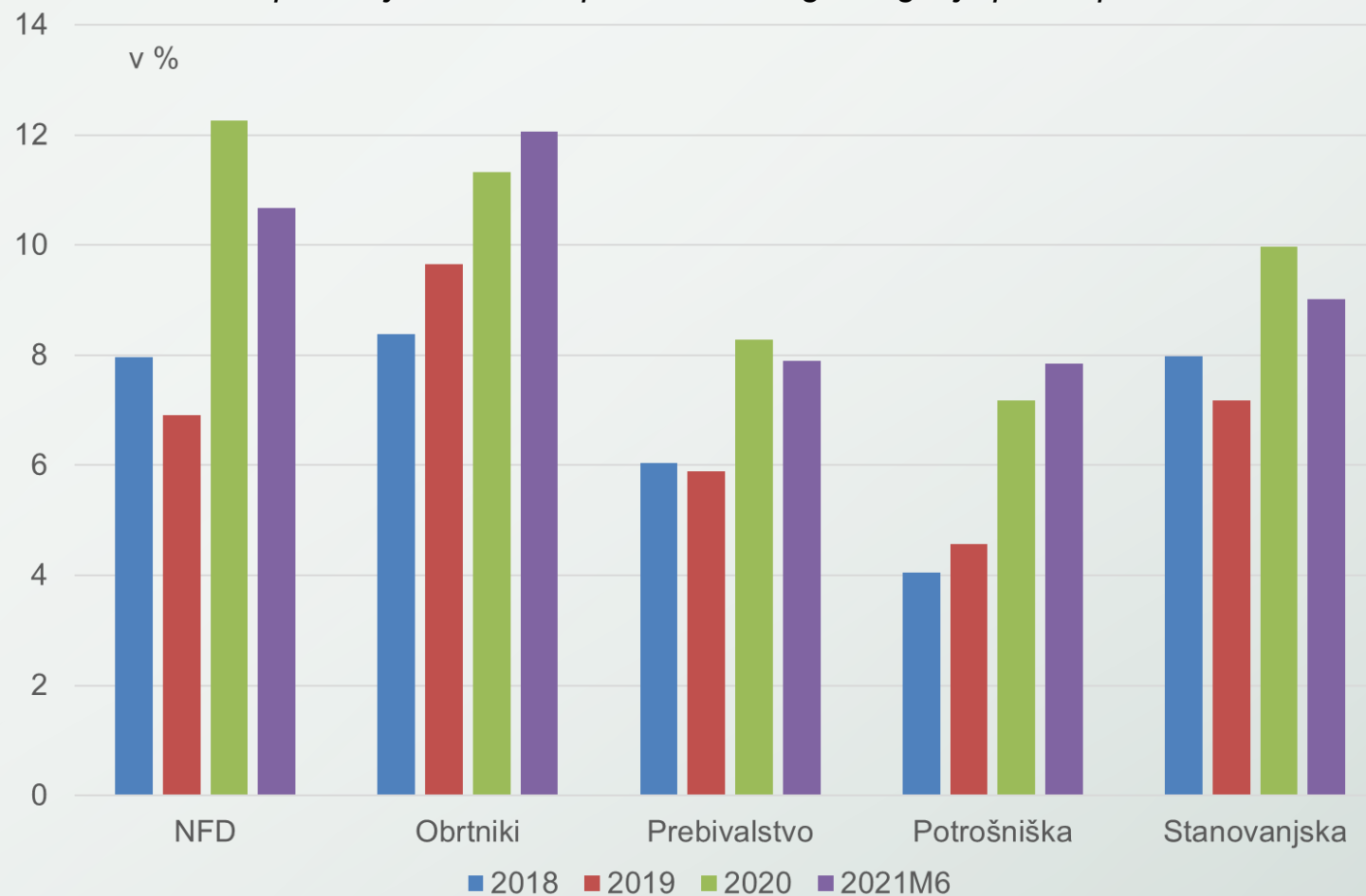
Opomba: Upoštevane so le posli z odobrenim odlogom, ki niso v statusu NPE.
Vir: Banka Slovenije

Kreditno tveganje

Delež skupine terjatev s povečanim tveganjem narašča pri bolj tveganih komitentih.

Delež izpostavljenosti v skupini 2 kreditnega tveganja po skupinah komitentov

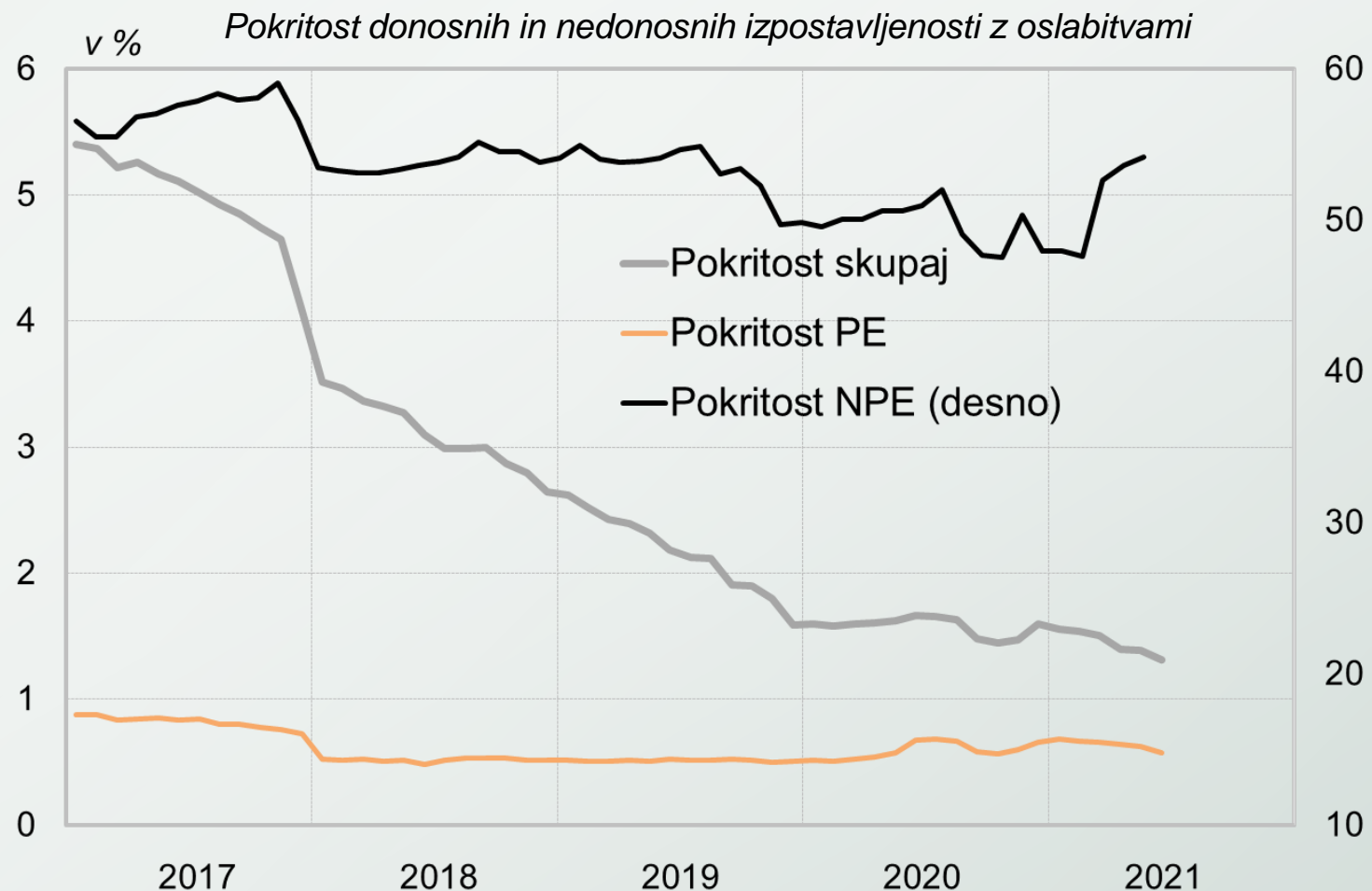

Vir: Banka Slovenije

Kreditno tveganje

Povečanje pokritosti z oslabitvami pri NPE, zmanjšanje pri donosnem delu portfelja.

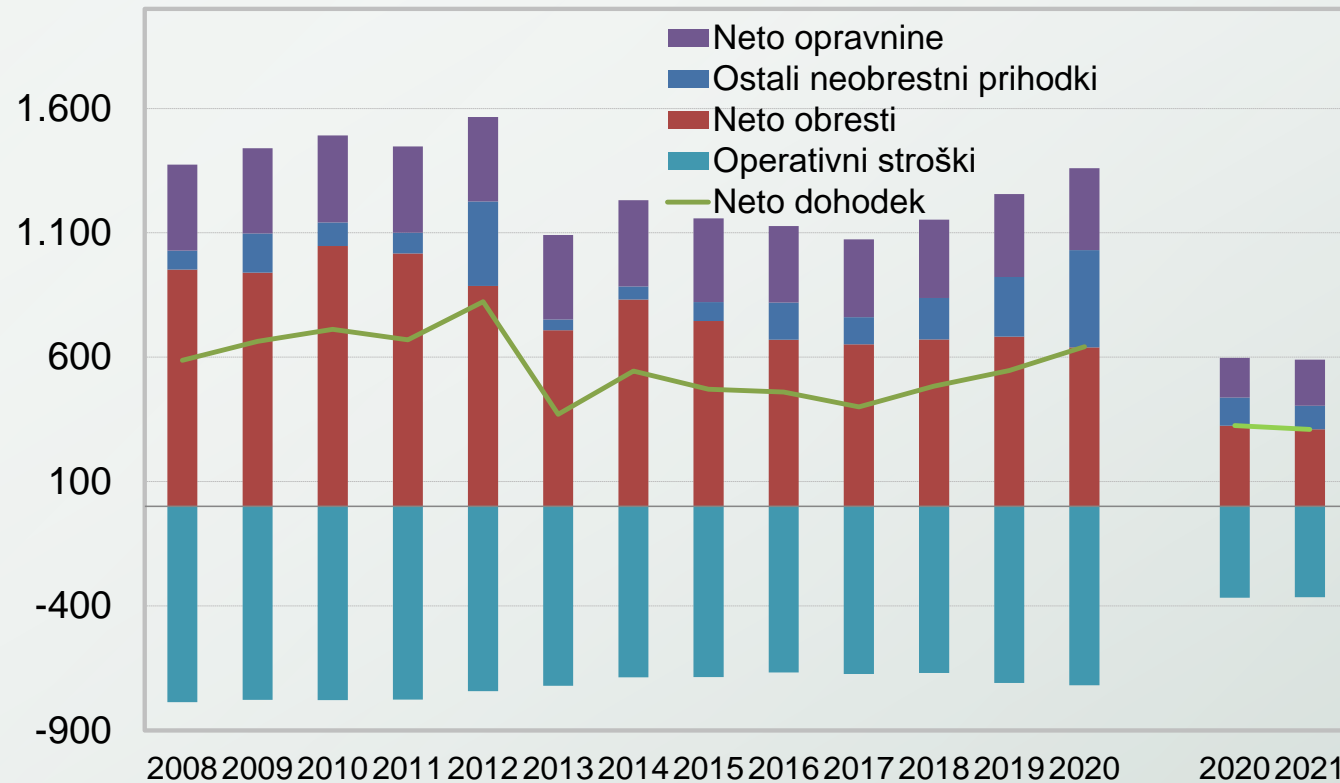
Vir: Banka Slovenije

Dohodkovno tveganje

Zmanjšanje neto dohodka bank. Upad neto obrestnih prihodkov. Šibka rast (skupnih) neobrestnih prihodkov, znotraj njih solidna rast neto opravnin. Stagniranje operativnih stroškov.

*Neto obresti, neto neobrestni prihodki, operativni stroški in neto dohodek
v mio EUR*

Vir: Banka Slovenije

Vir: Banka Slovenije

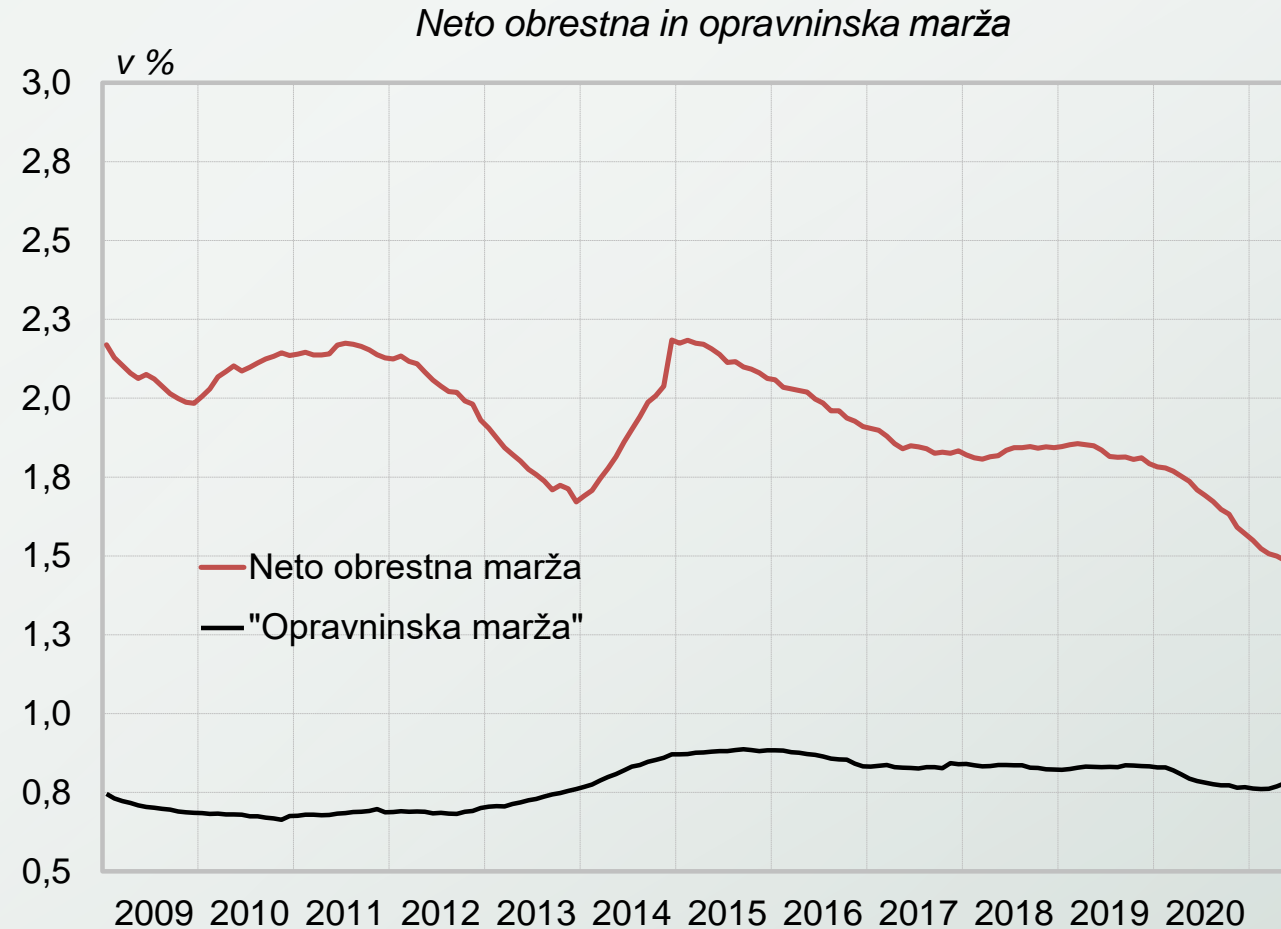
2020 2021
(1-6) (1-6)

Dohodkovno tveganje

Nadaljevanje zniževanja neto obrestne marže ob hitri rasti (obrestovane) aktive in upadu neto obresti.

Izboljšanje neto opravninske marže zaradi povečanja prihodkov bank iz neto opravnin.

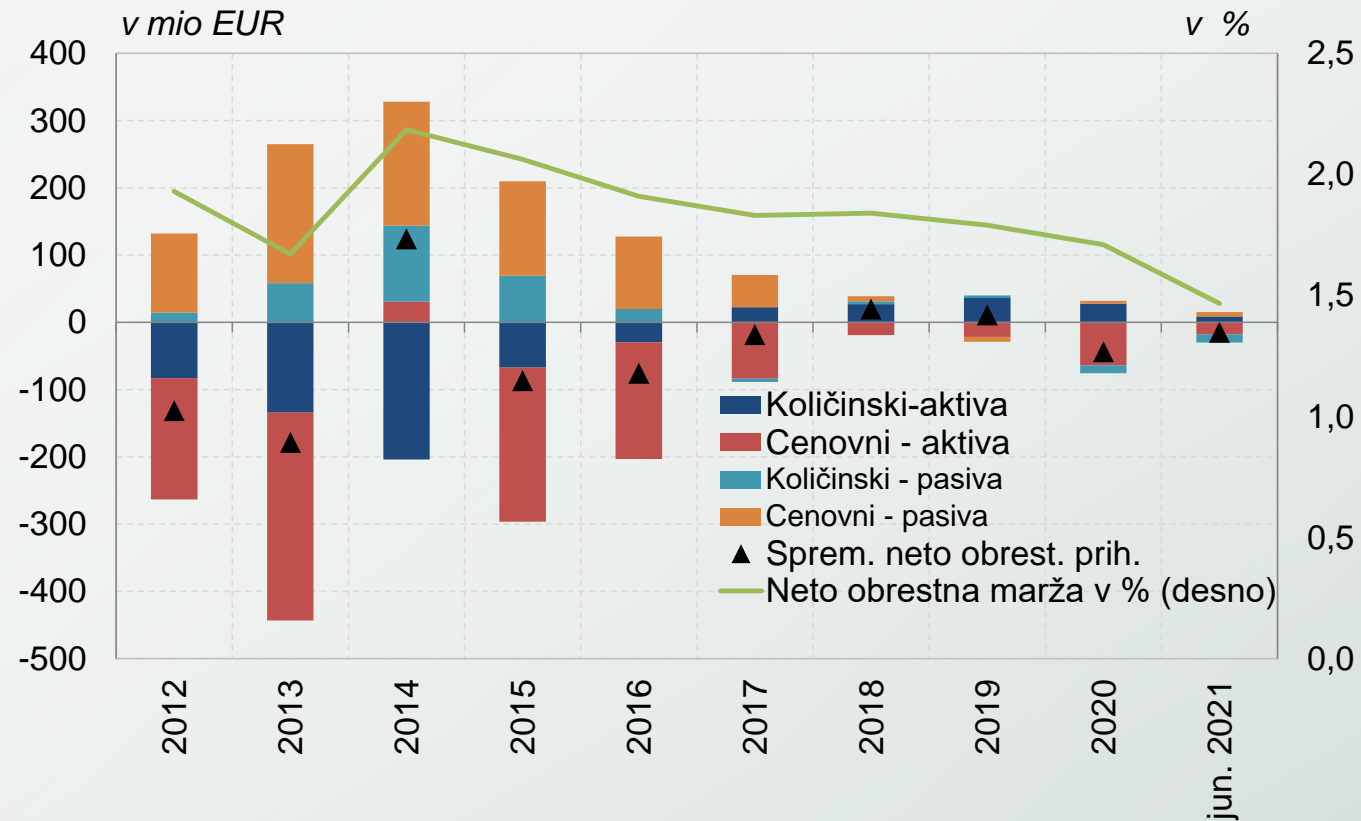
Vir: Banka Slovenije

Dohodkovno tveganje

Zmanjševanje neto obrestnih prihodkov, ki je v zadnjih mesecih nekoliko upočasnjeno. K zniževanju neto obresti prispevajo letos prispevajo tako cenovni kot količinski učinki.

Prispevki cenovnih in količinskih učinkov k spremembi neto obresti in neto obrestna marža.

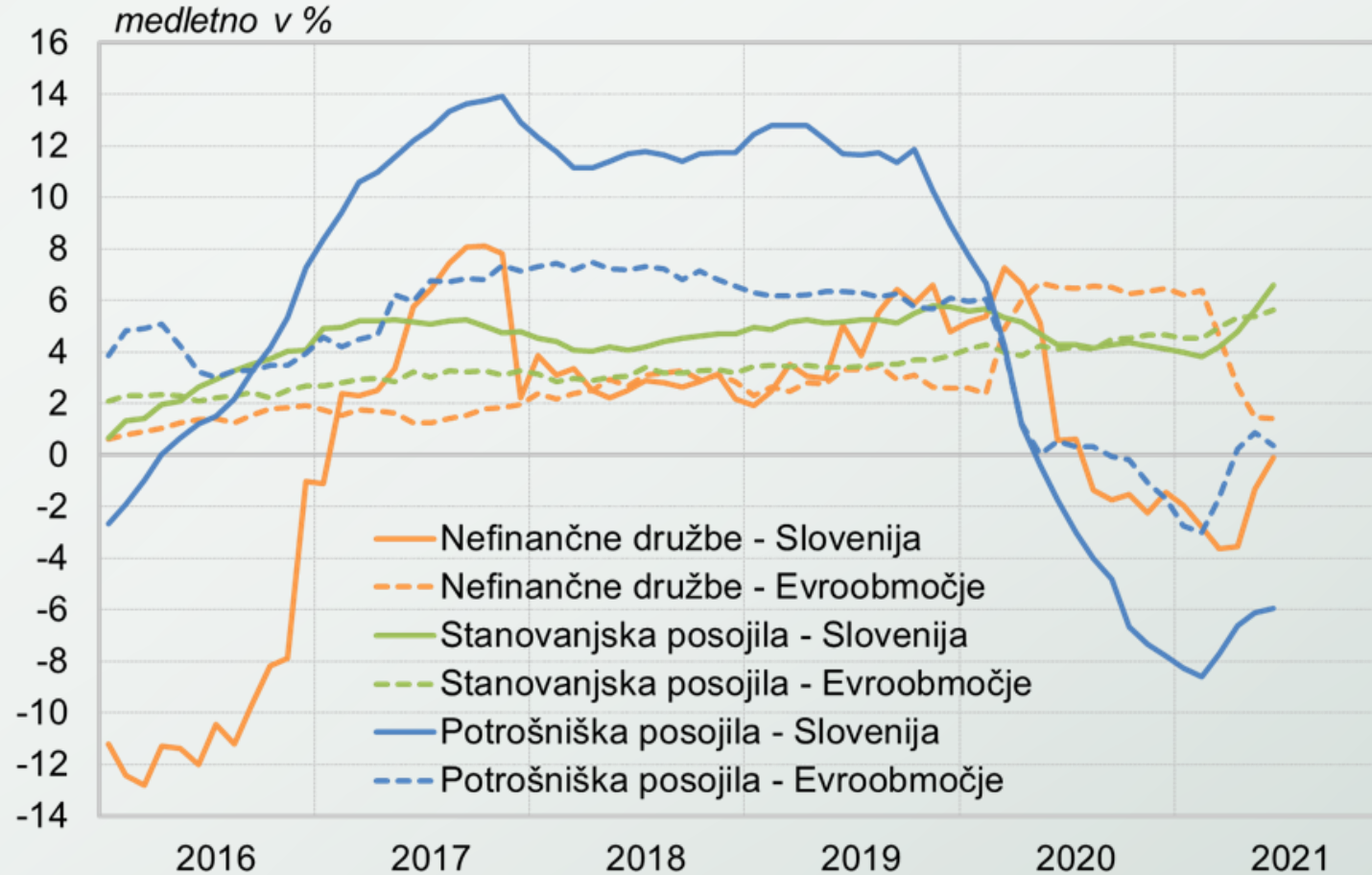

Vir: Banka Slovenije

Kreditna aktivnost

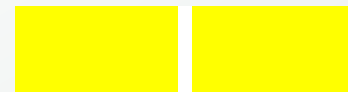
K pozitivni medletni rasti posojil nebančnega sektorja je prispevala večja rast stanovanjskih posojil, ki je bila ob polovici leta 2021 že višja kot pred izbruhom pandemije in znova višja od evrske, manjše upadanje potrošniških posojil ter posojil nefinančnim družbam.

Primerjava rasti posojil med Slovenijo in evroobmočjem

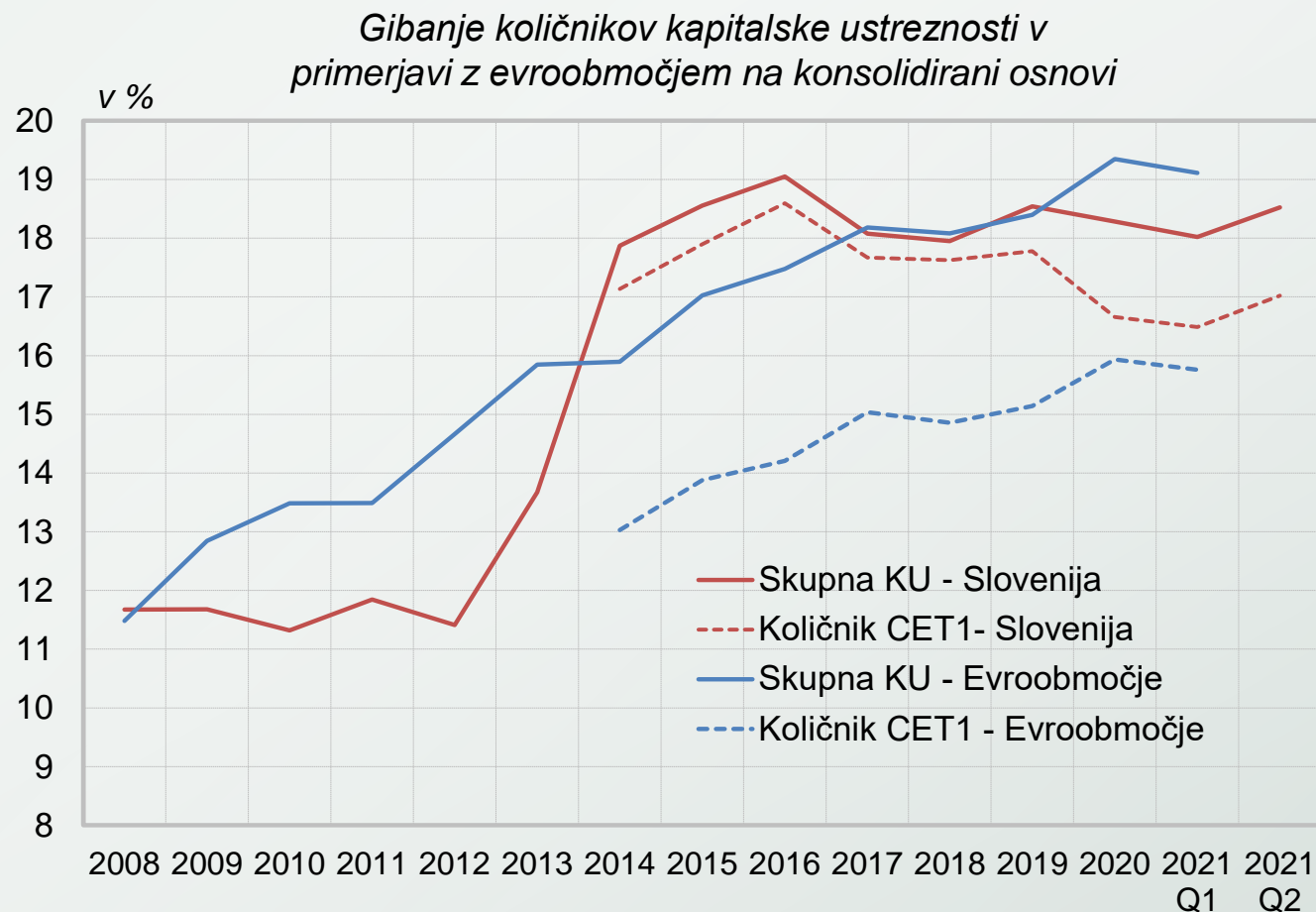

Vir: Banka Slovenije, ECB SDW, preračuni Banke Slovenije.

Solventnost in dobičkonosnost

Kapitalni položaj bančnega sistema je ostal dober, vendar pa se ob morebitni realizaciji povečanega kreditnega tveganja in negotovi vzdržnosti visoke dobičkonosnosti v prihodnje lahko poslabša.

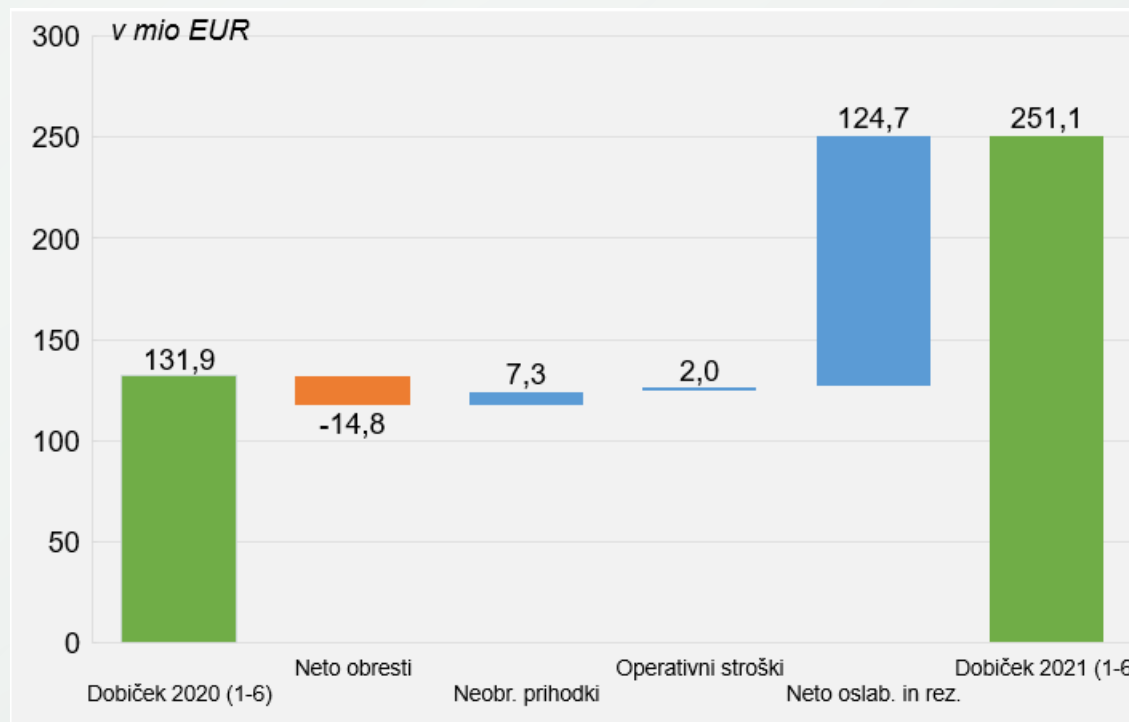
Vir: Banka Slovenije, ECB (SDW)

Solventnost in dobičkonosnost

Razmeroma visoka dobičkonosnost v bančnem sistemu v prvem polletju 2021 je bila predvsem posledica neto sproščanja oslabitev in rezervacij.

Prispevki sprememb komponent k povečanju dobička pred obd.

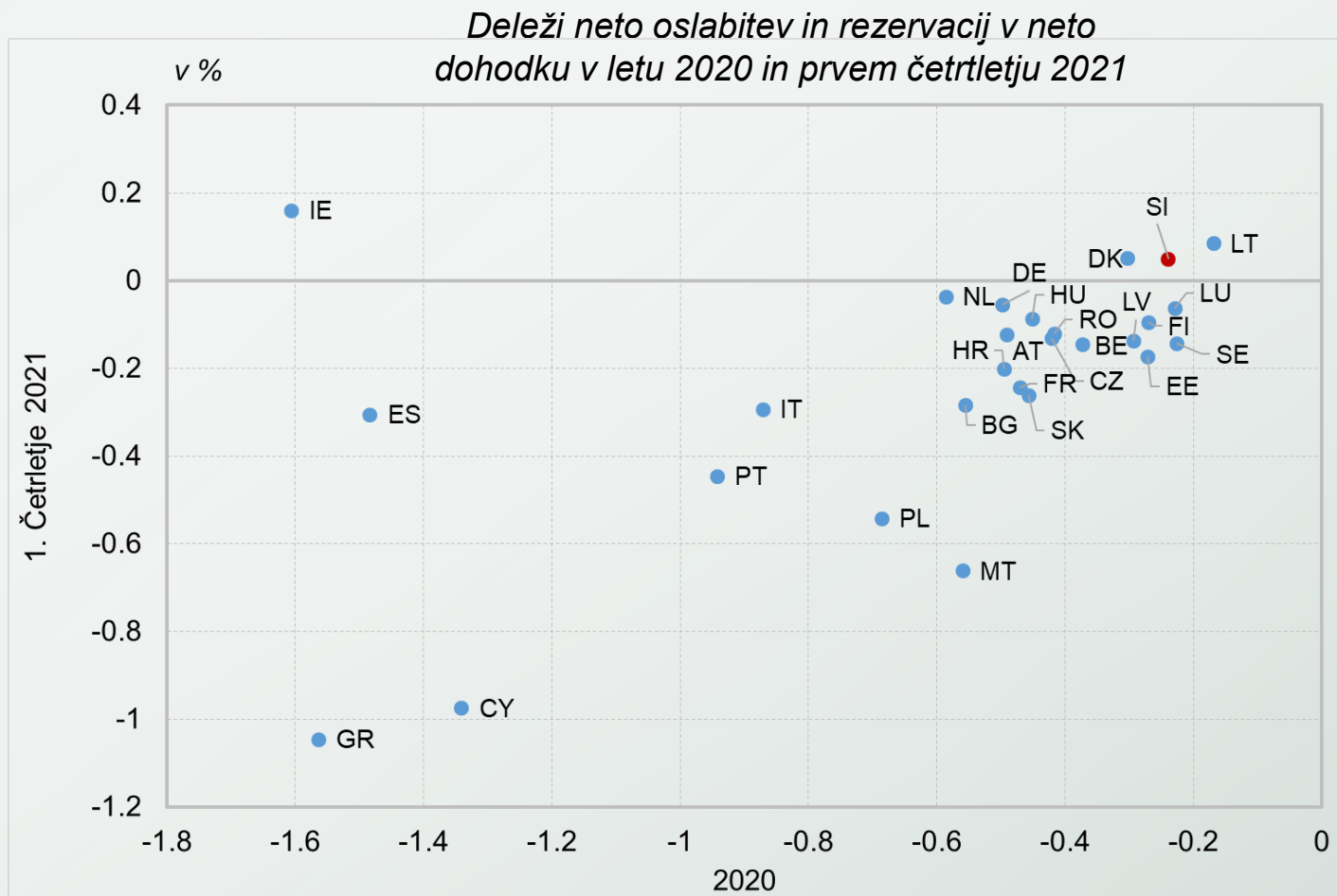

Vir: Banka Slovenije

Solventnost in dobičkonosnost

Banke v Sloveniji so glede na dohodek namenjale manj neto oslabitev in rezervacij kot EU države. V prvem četrtnetju letos bile med redkimi državami, ki so jih neto sproščale.

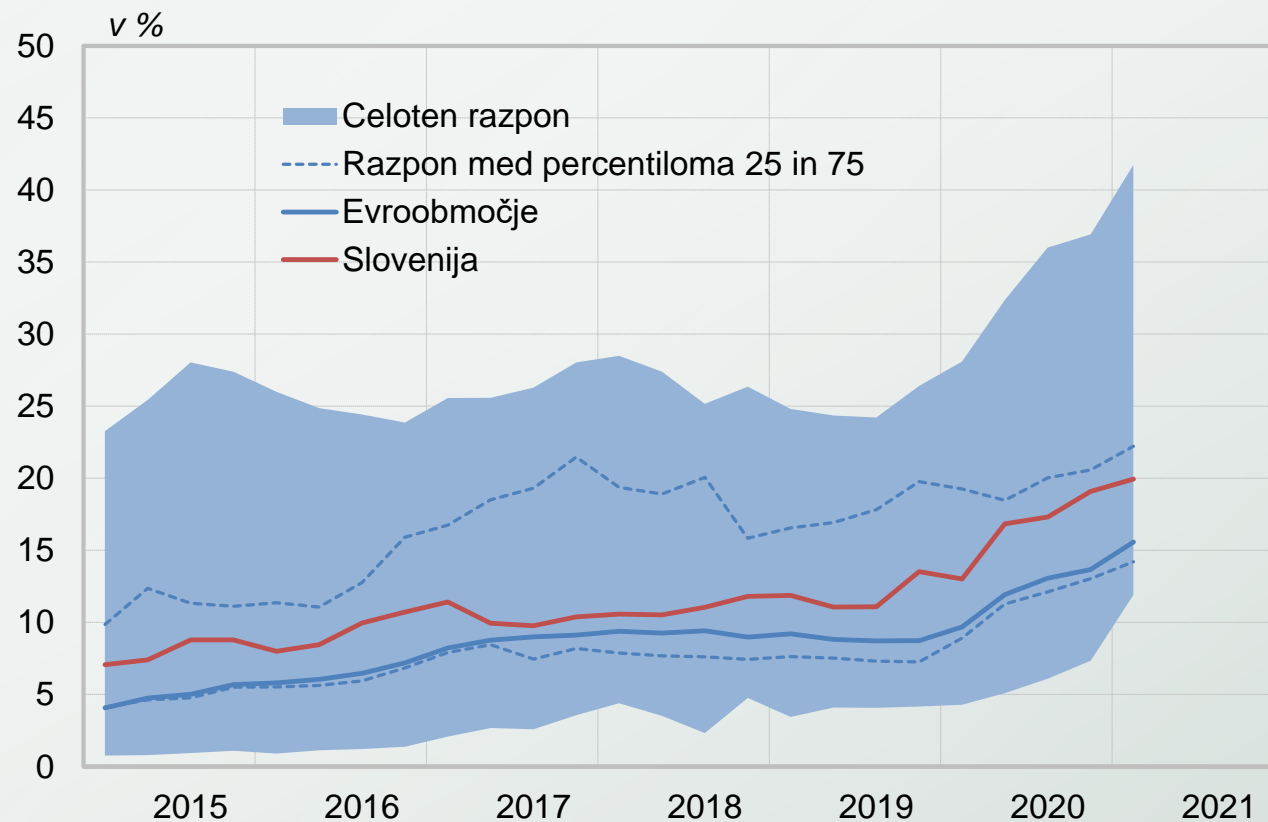
Opomba: Gre za poenostavljen izračun neto dohodka. Razmerja so preračunana iz deležev na bilančno vsoto. Izračunan dohodek, se nanaša na dohodek bank pred oslabitvami in rezervacijami, oziroma ves del nad dobičkom, ki ni namenjen za neto oslabitve in rezervacije.

Vir: ECB (SDW, CBD)

S krepitvijo primarne likvidnosti se je izboljšala likvidnost bančnega sistema, vendar pa so razlike med bankami ostale precejšnje. Skrbno upravljanje z likvidnostjo je zlasti pomembno pri bankah z nižjimi likvidnostnimi presežki.

Gibanje primarne likvidnosti v bilančni vsoti po državah evroobmočja

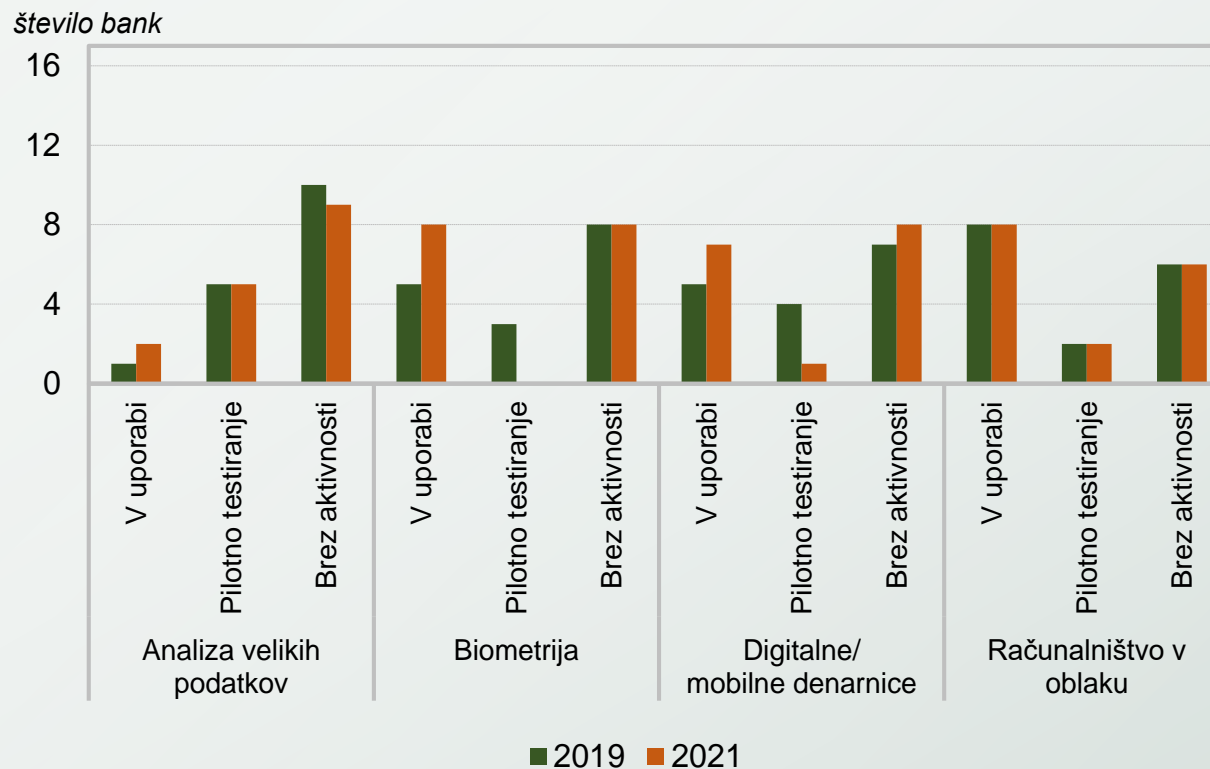

Vir: ECB (SDW)

Izzivi bančnega sistema: Digitalizacija

Cilj bank je povečevanje konkurenčnosti na trgu in izboljšanje poslovanja. Pandemija Covid-19 je pospešila digitalizacijo poslovnih procesov, povečala dostopnost bančnega sistema preko različnih digitalnih kanalov in povečala uporabo spletnih aplikacij za komuniciranje na daljavo.

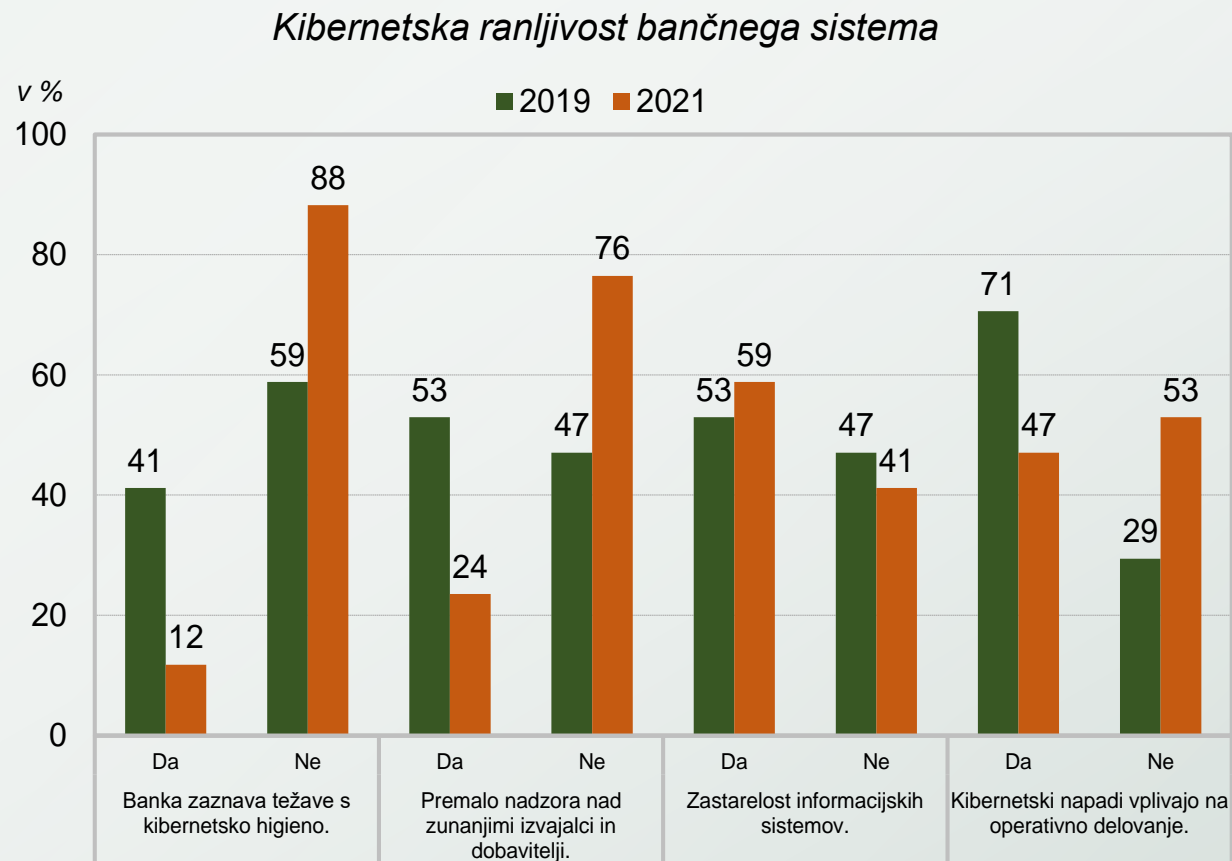
Stopnja uporabe novih finančnih tehnologij v bančnem sistemu

Vir: Banka Slovenije

Izzivi bančnega sistema: Kibernetška varnost

Kibernetške ranljivosti bank so naslednje: premalo nadzora nad zunanjimi izvajalci in dobavitelji, zastarelost informacijskih sistemov ter težave s kibernetško higieno. Banke so v času pandemije Covid-19 zaznala povečanje števila kibernetških napadov na informacijske sisteme.

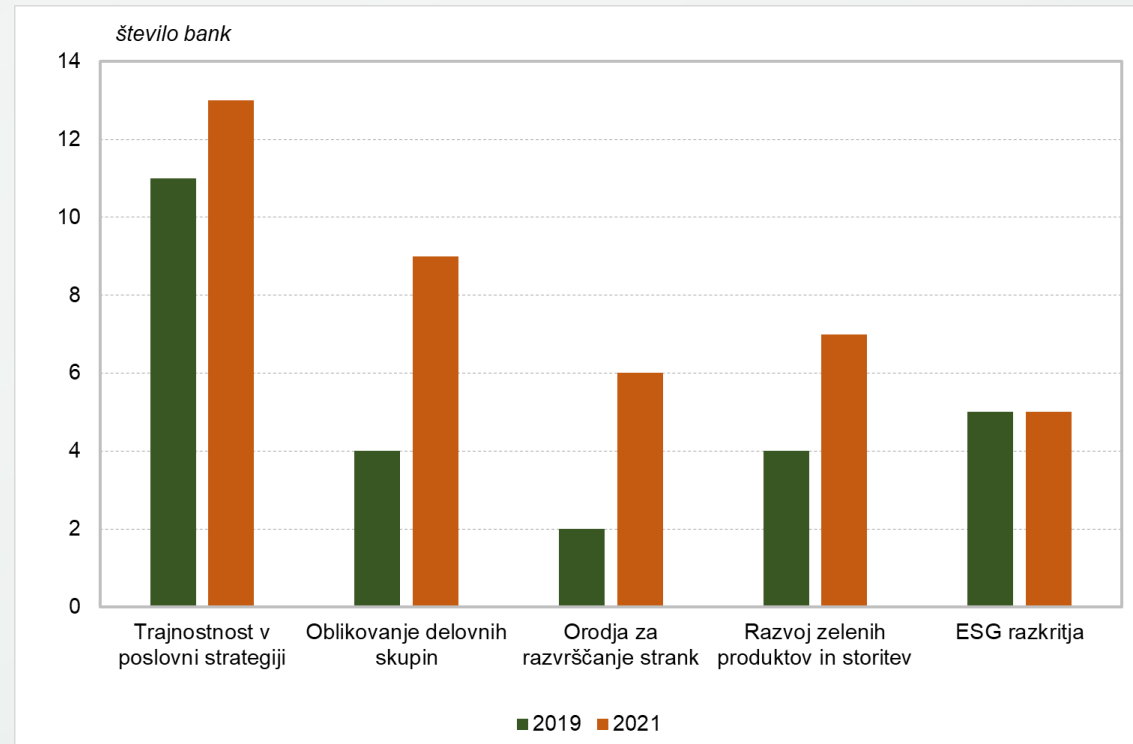

Vir: Banka Slovenije

Izzivi bančnega sistema: Trajnostnost v poslovnih modelih bank

V letu 2021 je mogoče opaziti pomemben premik na področju obravnave trajnostnosti pri slovenskih bankah, zlasti z vidika ozaveščenosti o pomenu podnebnih tveganj, ter konkretnije operacionalizacije z uvedbo prvotnih kazalcev trajnostnosti.

Upoštevanje trajnostnosti v poslovnih procesih slovenskih bankah

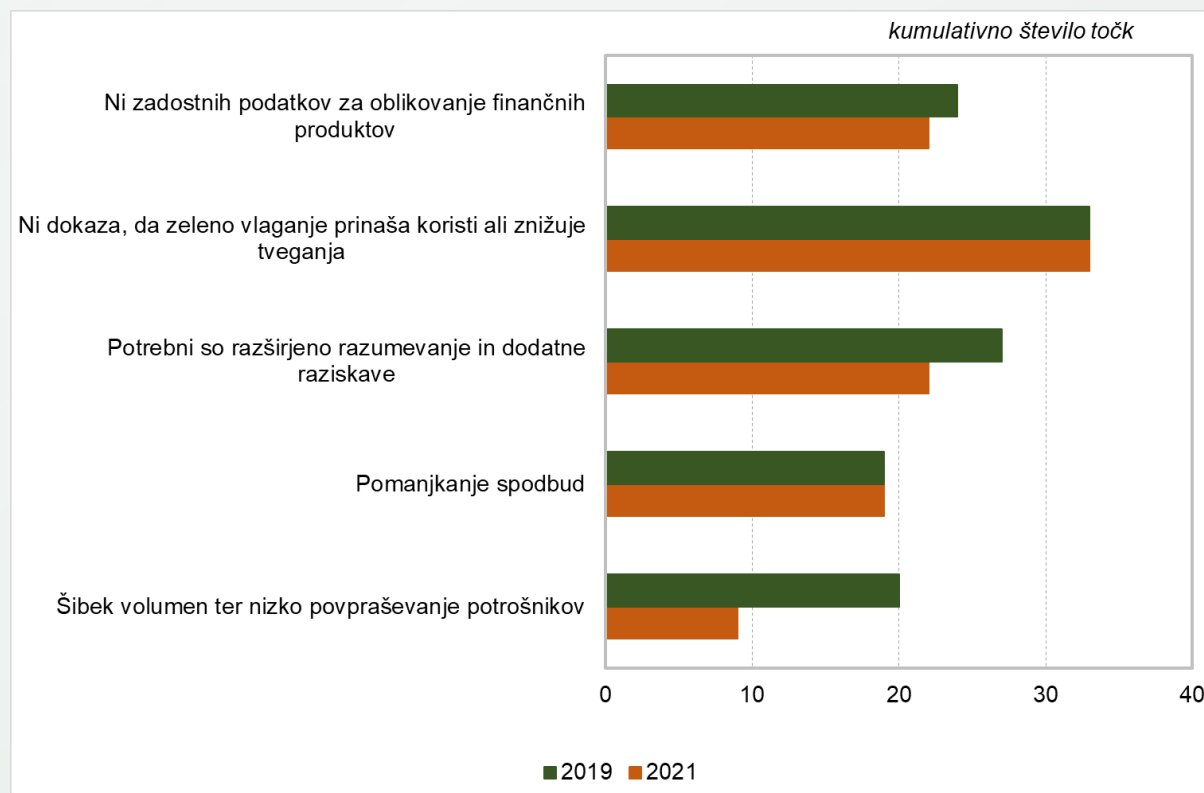
Opomba: V letu 2019 je v anketi sodelovalo 17 bank in hranilnic, v letu 2021 pa 16.

Vir: Banka Slovenije.

Izzivi bančnega sistema: Trajnostnost v poslovnih modelih bank

Pri razvoju trajnostnostnih finančnih produktov in zelenega vlaganja je mogoče zaznati previdnejši pristop. Dejavniki, ki ovirajo razvoj zelenih produktov in storitev so pomanjkanje povpraševanja in regulatornih spodbud ter potrebe po širšem razumevanju in dodatnih raziskavah.

Ovire za vstop na trg zelenih financ

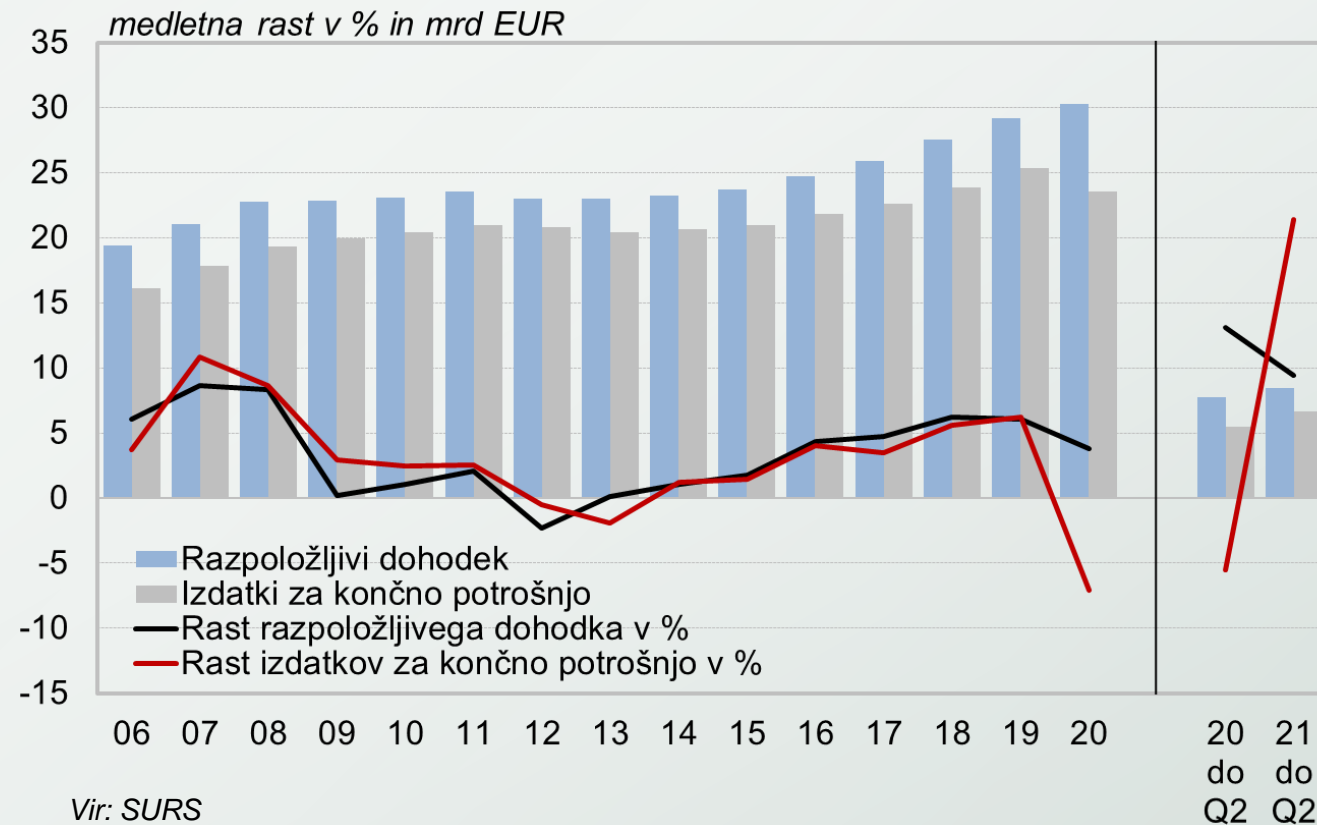
Opomba: Pomen dejavnikov izračunamo kot proizvod oceno dejavnika in število bank ki so podali določeno oceno dejavnika od 1-6.

Vir: Banka Slovenije.

Gospodinjstva

Gospodinjstva so, podobno kot v letu 2020, tudi v drugem četrtletju leta 2021 zabeležila rast razpoložljivega dohodka. Izdatki gospodinjstev so v Q1 2021 v primerjavi z letom 2020 znova porasli, do Q2 pa je njihova rast presegla 20 %.

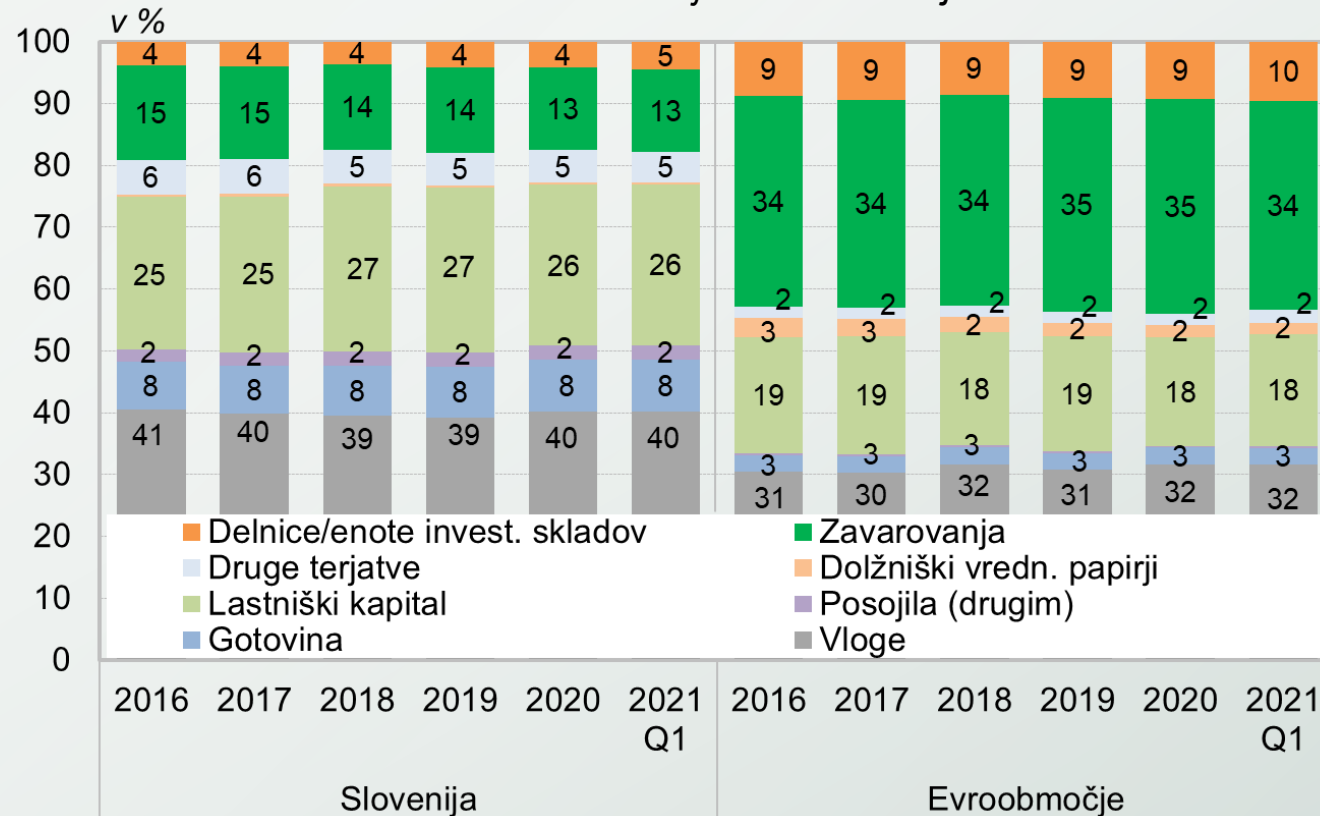
Razpoložljivi dohodek in izdatki gospodinjstev

Gospodinjstva

Pandemija na strukturo finančnih sredstev slovenskih gospodinjstev ni imela vpliva, v strukturi finančnih sredstev slovenskih gospodinjstev še vedno prevladujejo vloge in gotovina, ki predstavljajo skoraj polovico finančnega premoženja gospodinjstev.

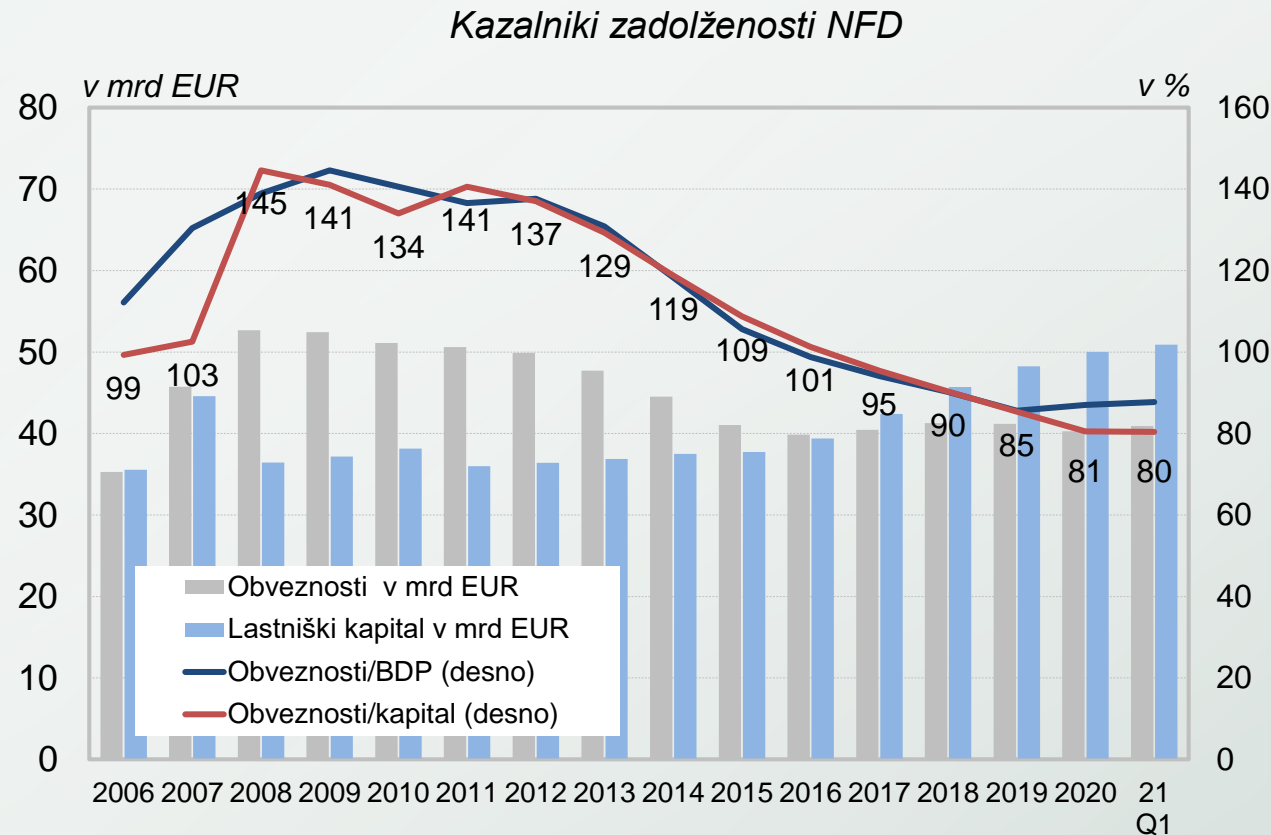
Struktura finančnega premoženja gospodinjstev v deležu vseh finančnih sredstev v Sloveniji in evroobmočju

Vir: ECB SDW, Banka Slovenije.

Nefinančne družbe

Nefinančne družbe ohranjajo doseženo nizko raven zadolženosti.

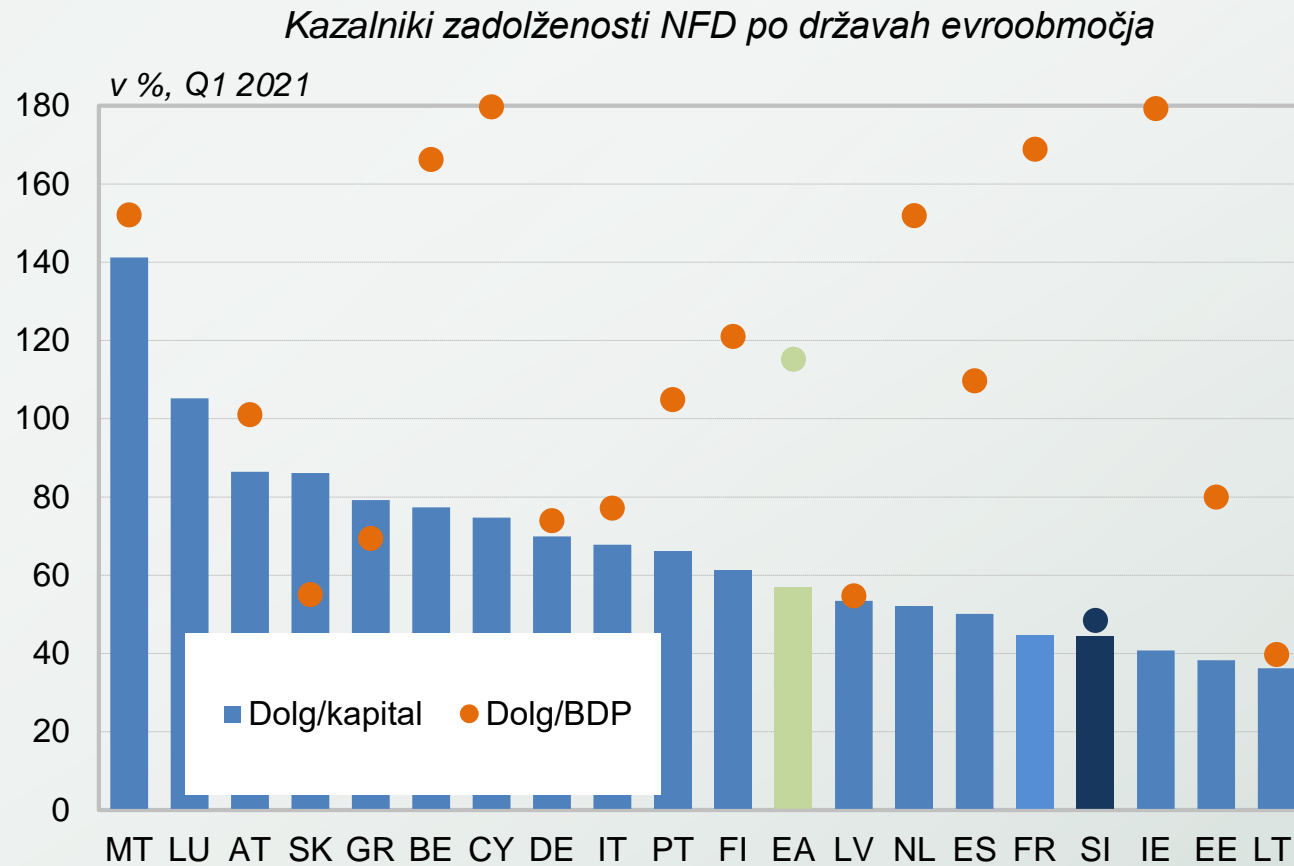

Opomba: Prikazane so obveznosti nefinančnih družb brez kapitala.

Vir: Banka Slovenije

Nefinančne družbe

V večini držav evroobmočja je med pandemijo prišlo do porasta zadolženosti, Slovenija ostaja med najmanj zadolženimi.

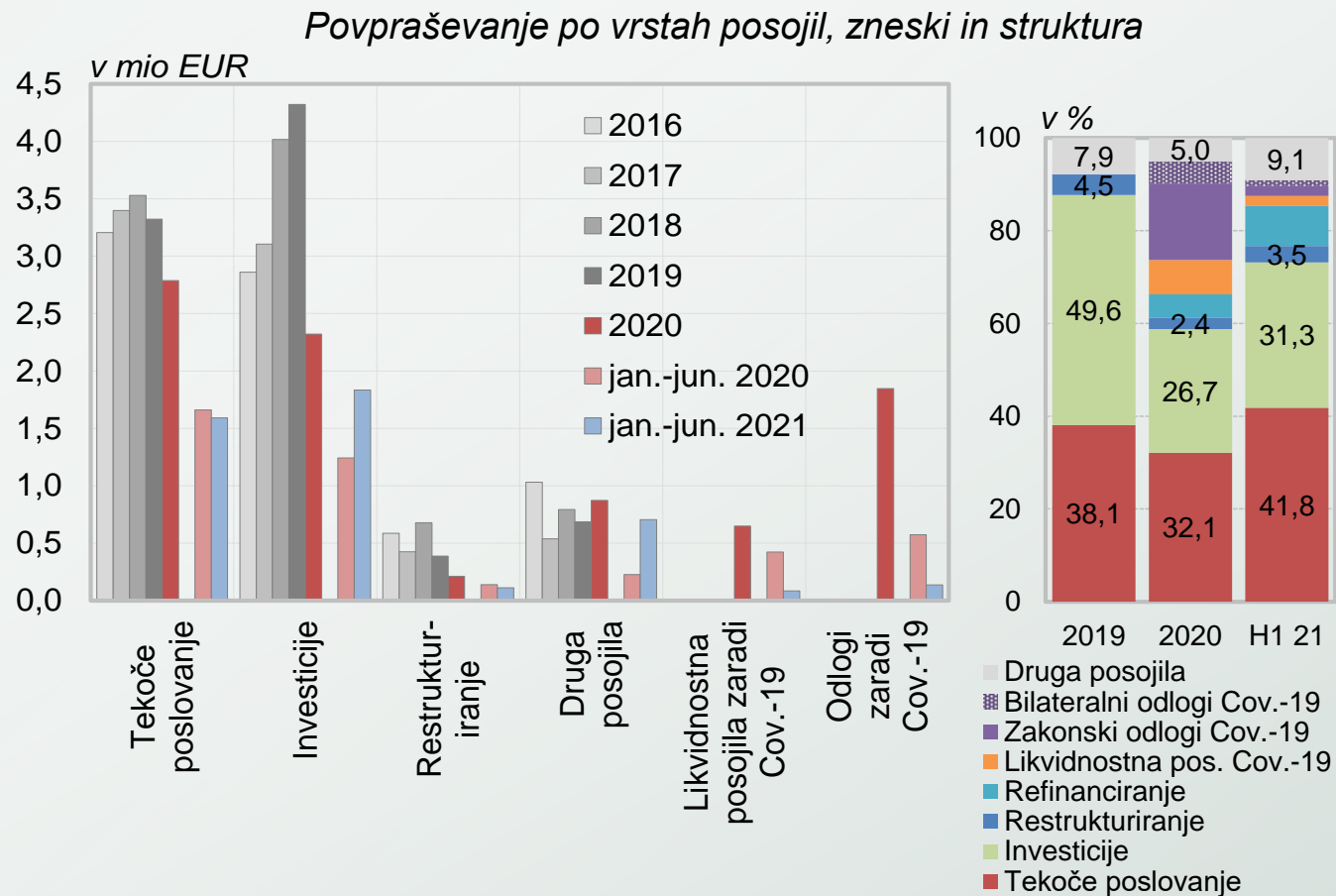

Opomba: Med dolg se upoštevajo le posojila in dolžniški vrednosti papirji. Podatek za LU (334 %) je zunaj območja Y-osi.

Vir: Banka Slovenije, SDW ECB

Nefinančne družbe

Po velikem padcu povpraševanja po posojilih v 2020 je v H1 2021 prišlo do njegove rasti, predvsem po posojilih za investicije.

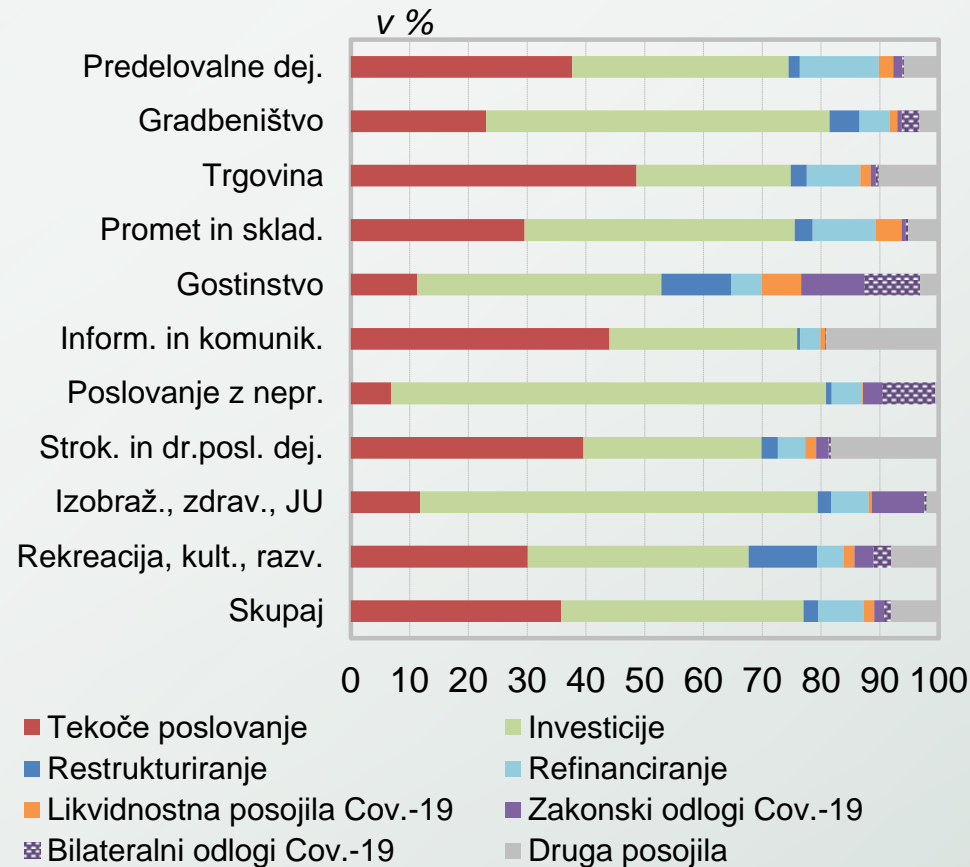

Vir: Banka Slovenije, Anketa o povpraševanju po posojilih

Nefinančne družbe

Bolj prizadete dejavnosti so bolj povpraševale po posojilih za restrukturiranje (gostinstvo in kultura, rekreacija, razvedrilo) ter odlogih (gostinstvo).

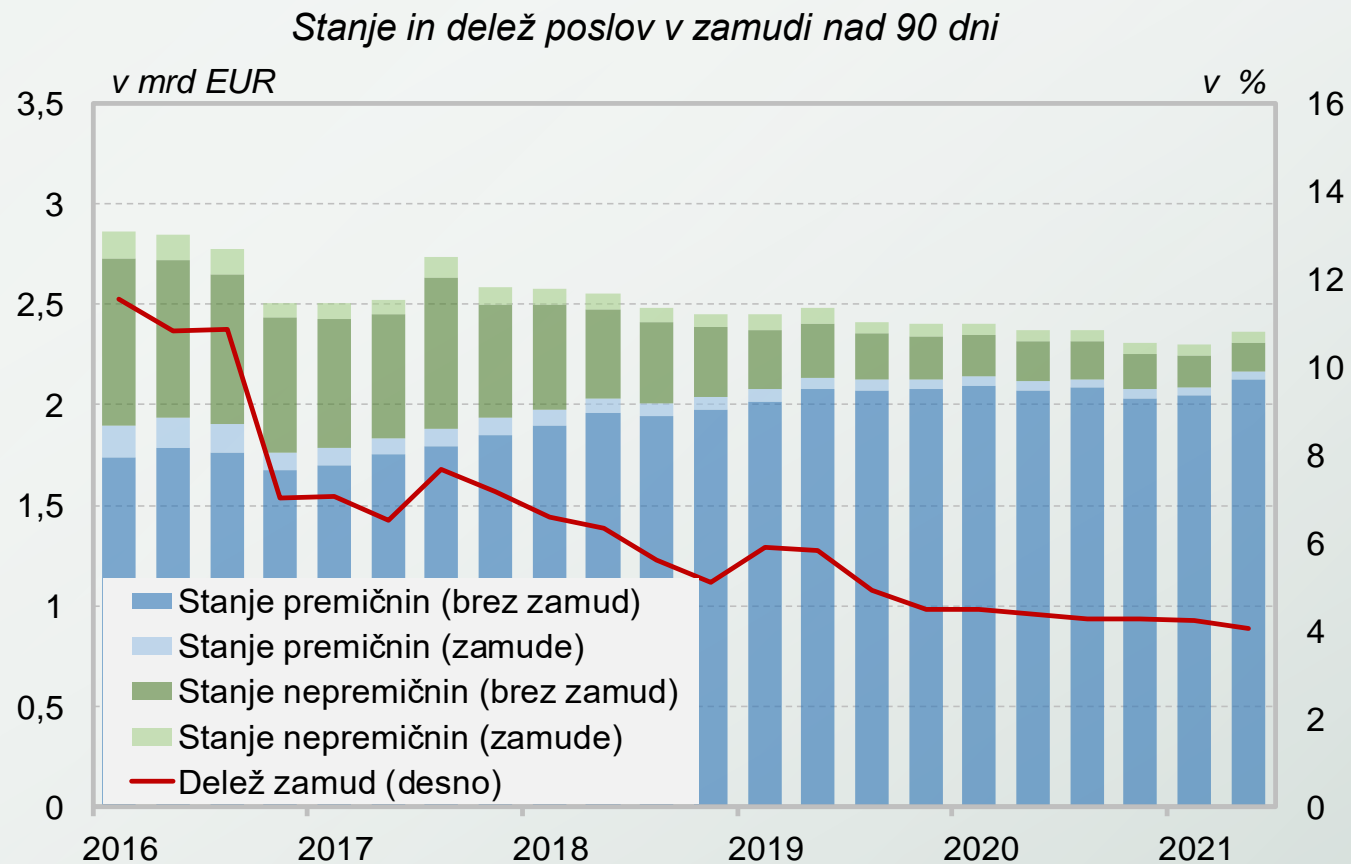
Struktura povpraševanja po dejavnostih in vrstah posojil

Vir: Banka Slovenije, Anketa o povpraševanju po posojilih

Rast novih poslov v prvi polovici leta se je odražala tudi v rasti stanja premičnih poslov in v dodatnem znižanju deleža zamud nad 90 dni.

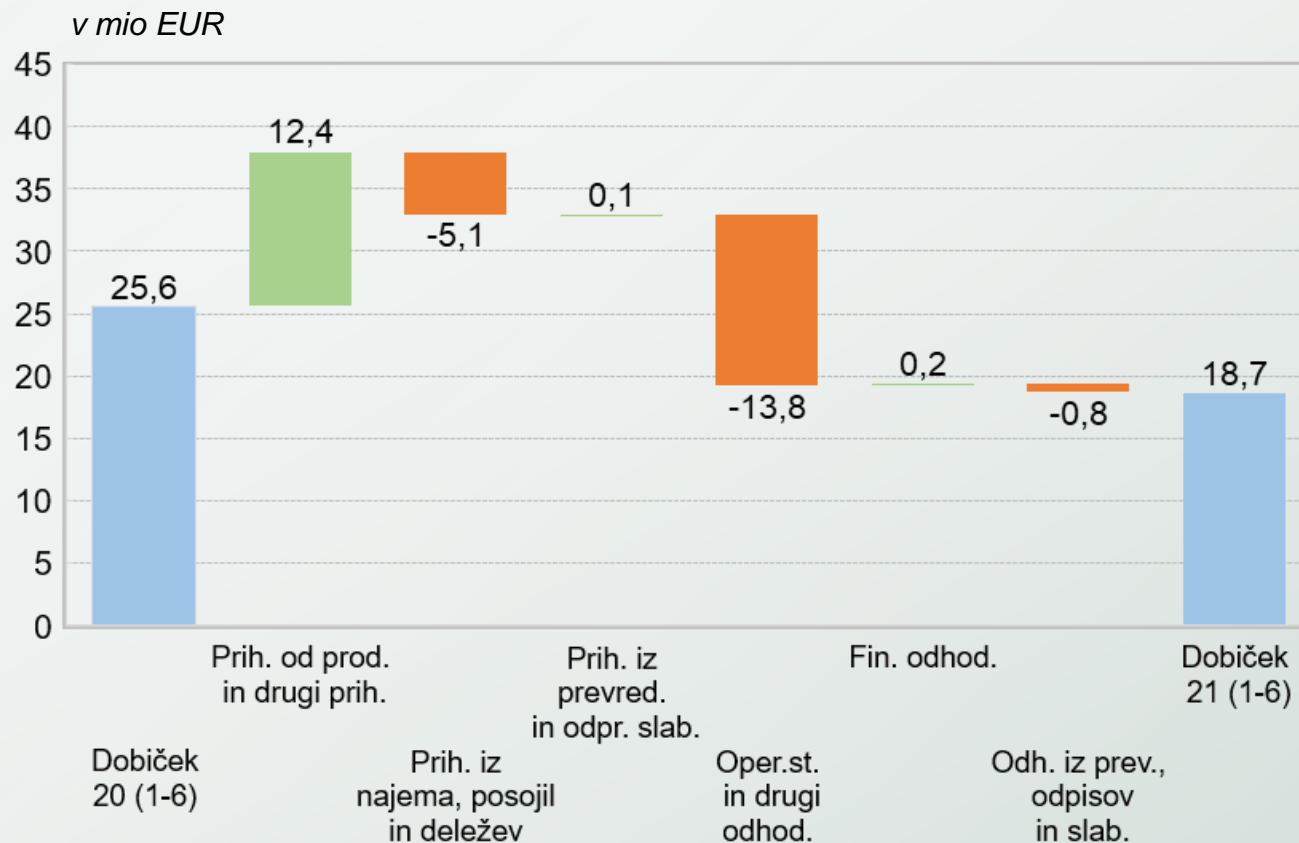

Vir: Banka Slovenije

Celotni dobiček se je medletno sicer zmanjšal za 26,9 %, kapital pa povečal a 8,1 %.

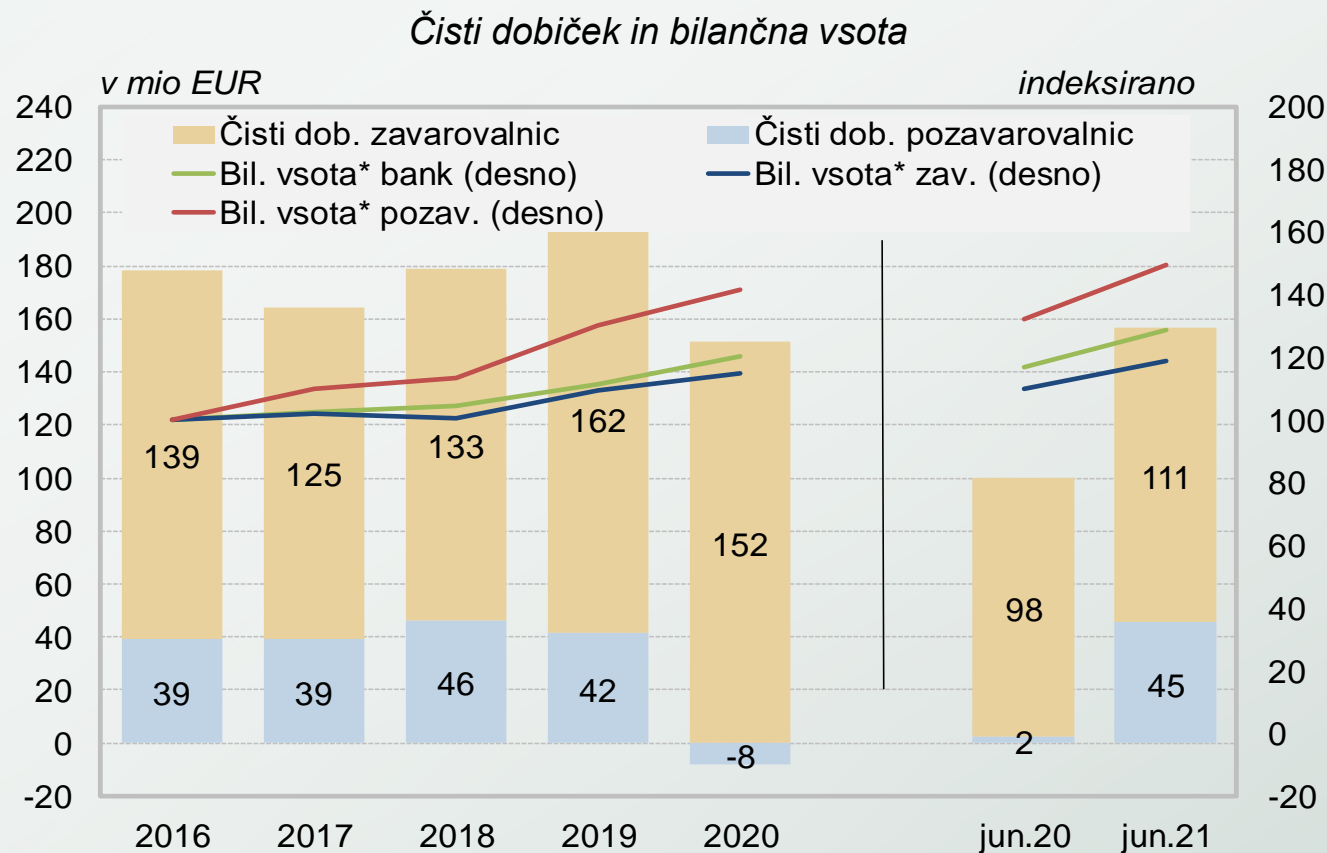
Vpliv komponent izkaza uspeha na celotni dobiček

Vir: Banka Slovenije

Zavarovalnice

Zavarovalniški sektor beležil dodatno rast dobička zaradi rasti zbranih bruto premij in nižje rasti škodne pogostosti v premoženjskem in življenjskem delu poslovanja.

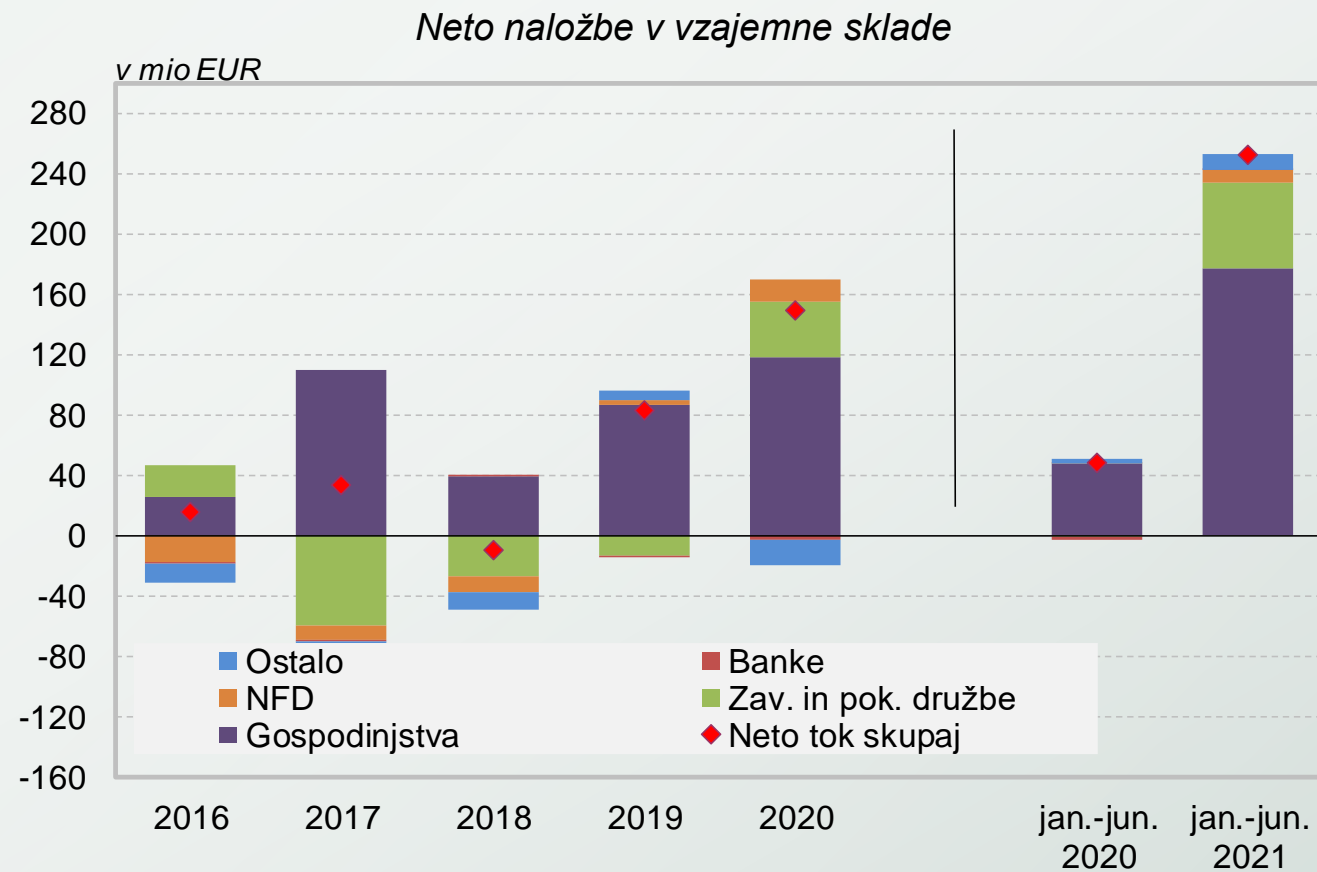

Opomba: Bilančna vsota (indeksirano): 2016

Vir: AZN, Banka Slovenije

Vzajemni skladi

Iskanje višjih donosov se odraža v povečanju neto naložb v vzajemne sklade.

Vir: ATVP, Banka Slovenije

Poročilo o finančni stabilnosti, oktober 2021

Prikaz tveganj in odpornosti						Tendenca spremembe na lestvici
	Q4 2019	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	
Sistemsko tveganje						
Makroekonomsko tveganje	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>
Tveganje, ki izhaja iz nepremičninskega trga	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>
Tveganje financiranja v bančnem sistemu	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>
Obrestno tveganje v bančnem sistemu	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>
Kreditno tveganje v bančnem sistemu	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>
Dohodkovno tveganje v bančnem sistemu	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>
Tveganje, ki izhaja iz lizinških družb	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>
Odpornost na sistemska tveganja						
Solventnost in dobičkonosnost bančnega sistema	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>
Likvidnost bančnega sistema	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>
Barvna lestvica:						
Tveganje	<div></div> nizko	<div></div> zmerno	<div></div> povečano	<div></div> visoko		
Odpornost	<div></div> visoka	<div></div> srednja	<div></div> nizka	<div></div> zelo nizka		

Opomba: Pri prikazu tveganj in odpornosti se ocena na barvni lestvici nanaša na oceno do enega četrtertletja vnaprej. Puščica predstavlja pričakovano spremembo tveganja oziroma odpornosti na lestvici (navzgor ali navzdol) v nekoliko daljšem horizontu, okrog enega leta. Pri tveganjih usmeritev puščice navzgor (navzdol) pomeni povečanje (zmanjšanje) tveganja, pri odpornosti pa njeno krepitev (slabitev). Prikaz tveganj in odpornosti v bančnem sektorju temelji na analizi ključnih tveganj in odpornosti za slovenski bančni sistem in je opredeljen kot sklop kvantitativnih in kvalitativnih kazalnikov za opredelitev in merjenje sistemskega tveganja in odpornosti.